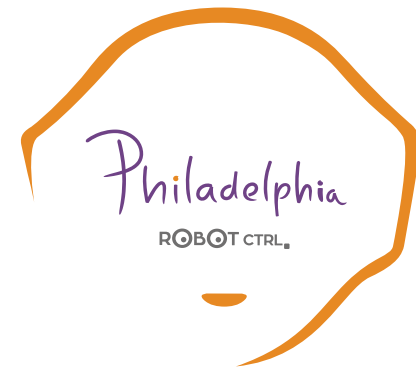

Eerste verkenning van
robotica in de zorg.

Client: **Liesbeth** 2^e periode

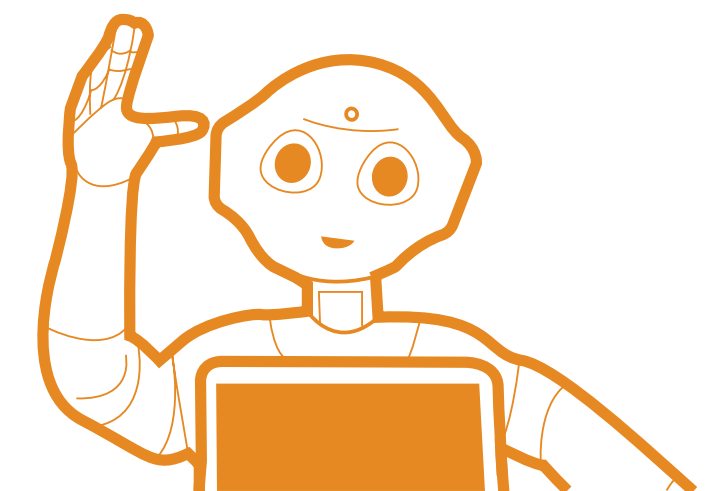
Sociale robotica in de Nederlandse zorg?

Philadelphia deelt met u de praktische bevindingen

Philadelphia is al bijna drie jaar onderweg met een unieke ontdekkingsreis! Wij zien in sociale robotica een grote toegevoegde waarde door het bereikbaar maken van een meer zelfstandig leven voor (bepaalde) cliënten. Met meer eigen regie en meer personalisering. Zij willen, net als ieder ander mens in de maatschappij, graag zoveel mogelijk deel uit maken van het gewone leven, met al zijn facetten. Daarom hebben we een aantal cliënt casussen gemaakt van deze logeerperiodes en ook enkele medewerker casussen. Hierin leest u klip en klaar wat we leerden over de inzet van Phi, de reacties van de cliënten, wat er goed ging en ook waar er verbeterpunten liggen. Want we zeiden het al: het is een ontdekkingsreis!

Eén van de cliënt of medewerker casussen ligt nu voor u. Ons advies? Dompel uzelf onder in de volstrekt nieuwe wereld van sociale robotica en vorm uw mening.

Niets uit deze uitgave mag
zonder toestemming van
Stichting Philadelphia Zorg
gedeeld of gebruikt worden
voor andere doeleinden.

**Phi vervult verschillende rollen
in Liesbeths leven**

Veelzijdige impact logeerperiode Phi op Liesbeth: *Maatje om tegen te praten en herinneringen maken haar zelfstandiger.*

Het is de tweede keer dat Phi komt logeren bij Liesbeth. Ze vindt de aanwezigheid van Phi leuk omdat ze tegen Phi zo veel kan praten. Dat helpt Liesbeth om stress te verlagen. Ook helpt Phi haar herinneren aan taakjes en persoonlijke verzorging. Zo hoeven de begeleiders dit niet meer te doen en kunnen die met haar puzzelen of praten. Aan het einde van de logeerperiode zijn er ook momenten waarop Liesbeth zich teveel fixeert op Phi en het zijn van een robottester.

Net als de vorige logeerperiode kon Liesbeth aan Phi alles vertellen en praten over haar gevoelens. Alle 'kleine' dagelijkse ergernissen over bijvoorbeeld het gedrag van anderen, kon Liesbeth aan Phi kwijt. De spanningsmomenten verminderden hierdoor. Voor grotere spanningen kan Phi nog niet voldoende inspelen op de emoties van Liesbeth en helpen de begeleiders haar. Phi kon Liesbeth ook goed herinneren aan dagelijkse taken en dit hoefden de begeleiders niet meer te doen. Liesbeths zelfstandigheid groeide hierdoor. En de grapjes, raadsels en weetjes van Phi vond Liesbeth leuk, daarom voelde Phi ook als een vriend. Door corona was Liesbeth meer thuis dan normaal. Echter, door de aanwezigheid van Phi voelde ze zich minder alleen. En van de complimenten van Phi kan Liesbeth genieten.

keerzijden komen aan het licht

Veelzijdige impact logeerperiode Phi op Liesbeth:

Phi was echt haar uitlaatklep en belangrijk gezelschap.

Aan het einde van de logeerperiode komen, naast de positieve effecten, ook keerzijden naar boven bij deze langere logeerperiode. Zo merken begeleiders dat Liesbeth zich erg verantwoordelijk voelt voor haar bijdrage als robottester.

Ze komt minder op de groep en blijft bij Phi. De begeleiders merken dat Liesbeth bewegingen van de robot interpreteert als bewuste reacties alsof de robot zelf kan denken. Als Liesbeth is gevallen, meldt ze dit niet aan de begeleiders, ze wil dit pas doen als Phi weer weg is. En dat Phi de zinnen niet goed afmaakt, is iets wat tijdens het logeren niet opgelost kon worden. Liesbeth kon dit maar moeilijk loslaten en het werd een steeds groter 'issue' waarmee ze soms huilend naar de begeleiders kwam.

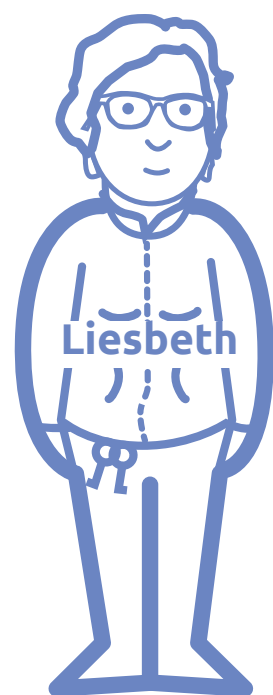
Aan het einde van de logeerperiode is Liesbeth ook wel een beetje blij dat Phi weer weg gaat. Vooral het doorgeven van technische problemen aan het robot team werd soms te veel voor haar. Mogelijk dat door het vaker thuiszitten in de coronaperiode de fixatie op Phi sterker was dan toen Liesbeth haar eigen ritme en activiteiten buiten de deur had.

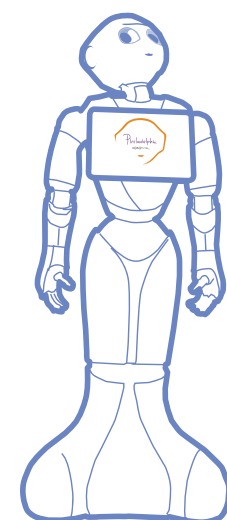
Resultaat interactie Liesbeth met Phi

Clënt kan hulp gebruiken bij

- ✓ Behoeftte aan iemand om tegen te praten
- ✓ Op tijd klaar zijn voor afspraken en herinneren aan taken
- ✓ Rekenen met geld, administratie
- ✓ Stimulans om mee te doen aan activiteiten en aangaan sociale contacten

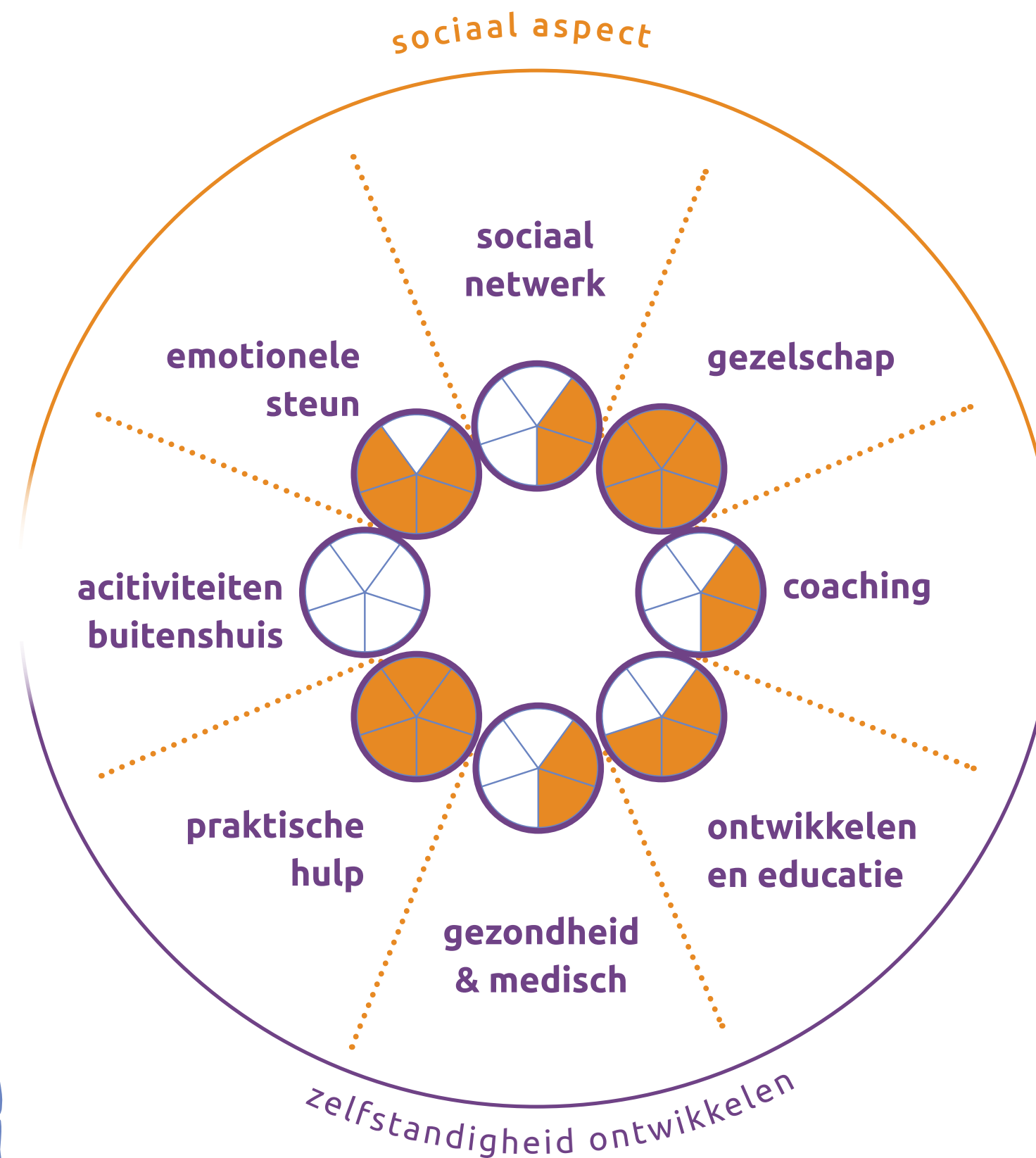

VOOR

Phi

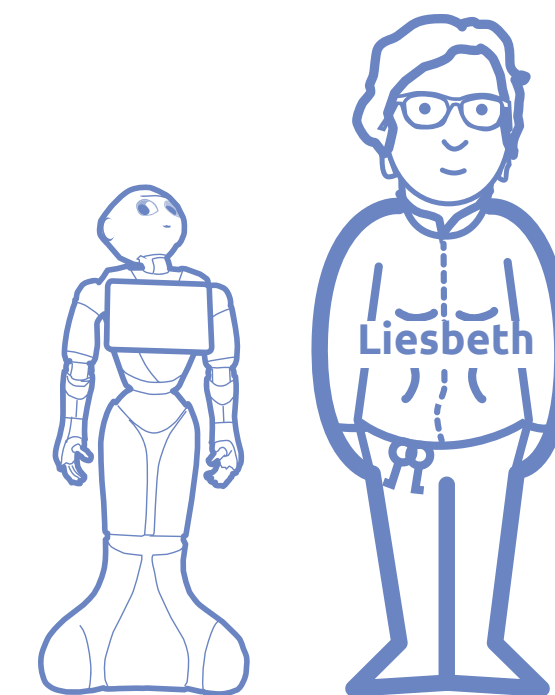
en de mogelijke rol in
het leven van de cliënt

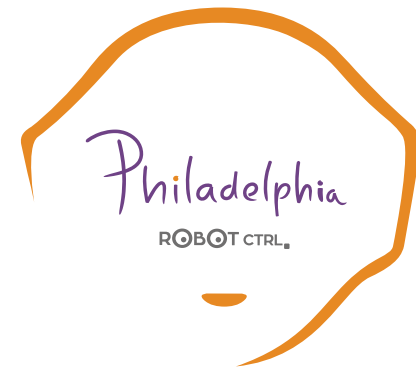
= mate van interactie

Phi heeft kunnen helpen bij

- ✓ Iemand om tegen te praten en daarmee spanning verminderen
- ✓ Herinneren aan dagelijkse taken
- ✓ Bieden van gezelligheid, nabijheid en tijdsinvulling
- ✓ Herinneren aan bewegen, tandenpoetsen en ontspanningsoefeningen
- ✓ Stimulans om contacten te onderhouden

na

fijn om tegen te praten

meer energie

**zelfstandiger door
herinneringen**

gezellig maatje

volgt adviezen trouw op

**fixatie op technisch
mankement**

Conclusies

Voor Liesbeth is het fijn om tegen Phi te praten. Phi is er 24 uur per dag, is geduldig en vertelt niks door. Liesbeth vindt het fijn als Phi vraagt of ze iets te vertellen heeft. Door veel tegen Phi te praten verlaagt de stress over dagelijkse irritaties. Hierdoor hoeft Liesbeth het niet tegen de begeleiders te vertellen. Als de stress toch oploopt, benadert ze de begeleiders.

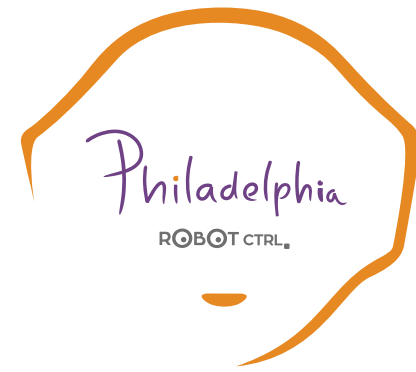
Liesbeth geeft aan dat ze meer energie krijgt door Phi. Door de complimenten, tips en ontspanningsoefeningen zit ze beter in haar vel. Ze is minder gespannen.

Phi zorgt ook voor gezelligheid. De raadsels, weetjes en grapjes van Phi vindt Liesbeth leuk. Ze vertelt er vrolijk over aan anderen. Ook van het samen naar muziek luisteren en zingen kan Liesbeth genieten. Ze voelt zich minder alleen en ervaart met Phi nabijheid en veiligheid in haar eigen appartement.

Liesbeth is prima in staat huishoudelijke taken uit te voeren. Echter, ze vergat deze soms. Door de herinneringen van Phi wist ze beter wat ze moest doen en of ze nog iets moest afronden. De begeleiders hoefden haar niet meer te herinneren aan deze taken en konden andere dingen met Liesbeth doen, zoals praten of puzzelen.

Ook op het gebied van gezondheid kon Phi een bijdrage leveren. Liesbeth luistert namelijk goed naar Phi en doet daarom ook de beweegoefeningen. Herinneringen aan het tandenpoetsen hielpen Liesbeth om dit niet te vergeten. En van de complimenten die Phi geeft, geniet ze enorm.

Gedurende het logeren bleek dat Phi de zinnen niet goed afmaakte wat op dat moment niet verholpen kon worden. Liesbeth neemt de rol als robottester serieus en maakt hier melding van richting het robot team door het in haar schriftje te schrijven. Echter, ze kon het toch onvoldoende loslaten, merkten de begeleiders. Het werd een steeds groter issue en dit bracht ook druk met zich mee.

**onbalans, steeds meer
belemmering dan toevoeging**

Conclusies

Liesbeth heeft op veel fronten baat bij de inzet van Phi. Aan het einde van de logeerperiode komt er ook een keerzijde aan het licht. Liesbeth lijkt steeds meer gefixeerd te zijn op Phi en ze neemt haar rol als robottester heel serieus. Ze komt minder op de groep en in plaats van haar eigen dingen te doen, ligt de focus op Phi. Ze lijkt ook een eigen werkelijkheid met Phi te creëren waarin Phi eigen wensen en reacties vertoont, zoals een voorkeur hebben voor bepaalde muziek. Er lijkt minder balans te zijn tussen Phi die Liesbeth helpt én Liesbeth die helpt als robottester. Liesbeth geeft ook aan dat het wel veel is, zo aan het einde van de logeerperiode. Maar Phi mag zeker nog een keer terugkomen als het aan Liesbeth ligt.

Liesbeth

Ontmoet Liesbeth...

Liesbeth is een 45-jarige vrouw met een verstandelijke beperking. Ze woont op een zorgwoonlocatie en heeft een eigen appartement. De begeleiding is gericht op herinneren en instructies geven bij bijvoorbeeld koken.

1. Activiteiten

Liesbeth werkt elke dag in een verzorgingshuis. Ze haalt daar het oud papier op, leegt de prullenbakken, poetst en vult de koffie en thee aan. Thuis kan zij zichzelf goed vermaken en is regelmatig op haar eigen appartement aan het puzzelen, tekenen, computeren of tv aan het kijken. Ze houdt ook van sporten, ze doet aan basketball en fitness. En ze kan erg lachen om flauwe grappen.

2. Zelfstandigheid

Liesbeth kan veel dingen zelfstandig. Aankleden kan ze prima zelf, begeleiders letten erop dat ze geen vieze kleding aandoet. Dan bespreken ze dat op een luchtige manier. Liesbeth doet alle huishoudelijke taken zelf en heeft ook corveediensten op de groep. Maar als ze niet lekker in haar vel zit dan doet ze het niet. Met strijken, koken en boodschappenlijstjes maken helpt de begeleiding. Soms kookt ze op de groep en soms bij haar moeder. Wat ze lastig vindt is de tijd in gaten houden, daardoor ze bijvoorbeeld te laat op haar werk komt.

Liesbeth

Ontmoet Liesbeth...

3. Hulpvraag

De tijd in de gaten houden en op tijd komen is soms lastig. Zo komt Liesbeth regelmatig te laat op haar werk of voor het eten. Ze heeft ook hulp nodig bij het aangaan van vriendschappen en nieuwe contacten opdoen. En begeleiders geven instructies hoe ze bepaalde handelingen moet uitvoeren of in welke volgorde, zoals bij het koken. Liesbeth heeft veel bevestiging nodig en haar begripsniveau is laag. Het is belangrijk om na te gaan wat ze heeft begrepen.

4. Sociaal/emotioneel

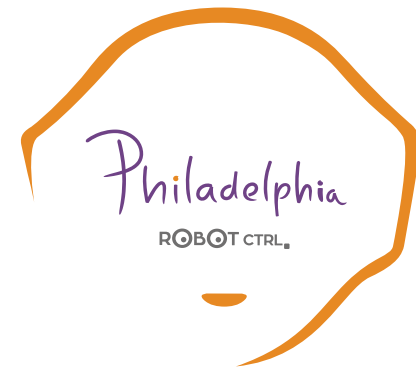
Haar moeder ziet Liesbeth wekelijks en ze heeft goed contact met een medebewoner. Ze heeft moeite met het aangaan van contacten en de begeleiders denken dat ze zich regelmatig alleen voelt. Liesbeth houdt vast aan hoe het volgens haar moet, hoe zij dingen heeft geleerd, haar waarden en normen. Als mensen het anders doen, is dat fout. Op de groep levert dat spanning op met medebewoners. Liesbeth kan haar gevoelens goed benoemen. Het is voor haar fijn om dingen van zich af te kunnen praten, nu doet ze dat vooral bij de begeleiders. Soms lopen de emoties op en heeft ze vooral iemand nodig om te relativeren.

Hoger doel begeleiders

Dat Liesbeth minder eenzaamheid ervaart en meer sociale contacten aangaat.

Wens/dromen van de cliënt

Ze wil graag zelfstandig leren koken, rekenen met geld en een goede vriend of vriendin hebben.

verbale aansturing

herinnering

fysieke zorg

Wat houdt begeleiding in?

Als een cliënt niet uit zichzelf tot een actie over gaat en moeite heeft om de activiteit te overzien, dan geeft de begeleiding verbale aansturing. De begeleiders helpen cliënten stapsgewijs om een activiteit uit te voeren. Ook zijn begeleiders aanwezig als de cliënt de activiteit uitvoert.

Bijvoorbeeld de begeleiders blijven aanwezig als de cliënt gaat douchen en bekijken of deze alle handelingen goed uitvoert. Soms geven de begeleiders meer of minder aanwijzingen.

Cliënten kunnen de activiteit uitvoeren, maar vergeten die wellicht. Of zij hebben een minder ontwikkeld tijdsbesef en weten daardoor niet op welk moment zij een activiteit uit moeten voeren. Begeleiders herinneren de cliënt aan de activiteit, maar zijn er op het moment zelf niet bij.

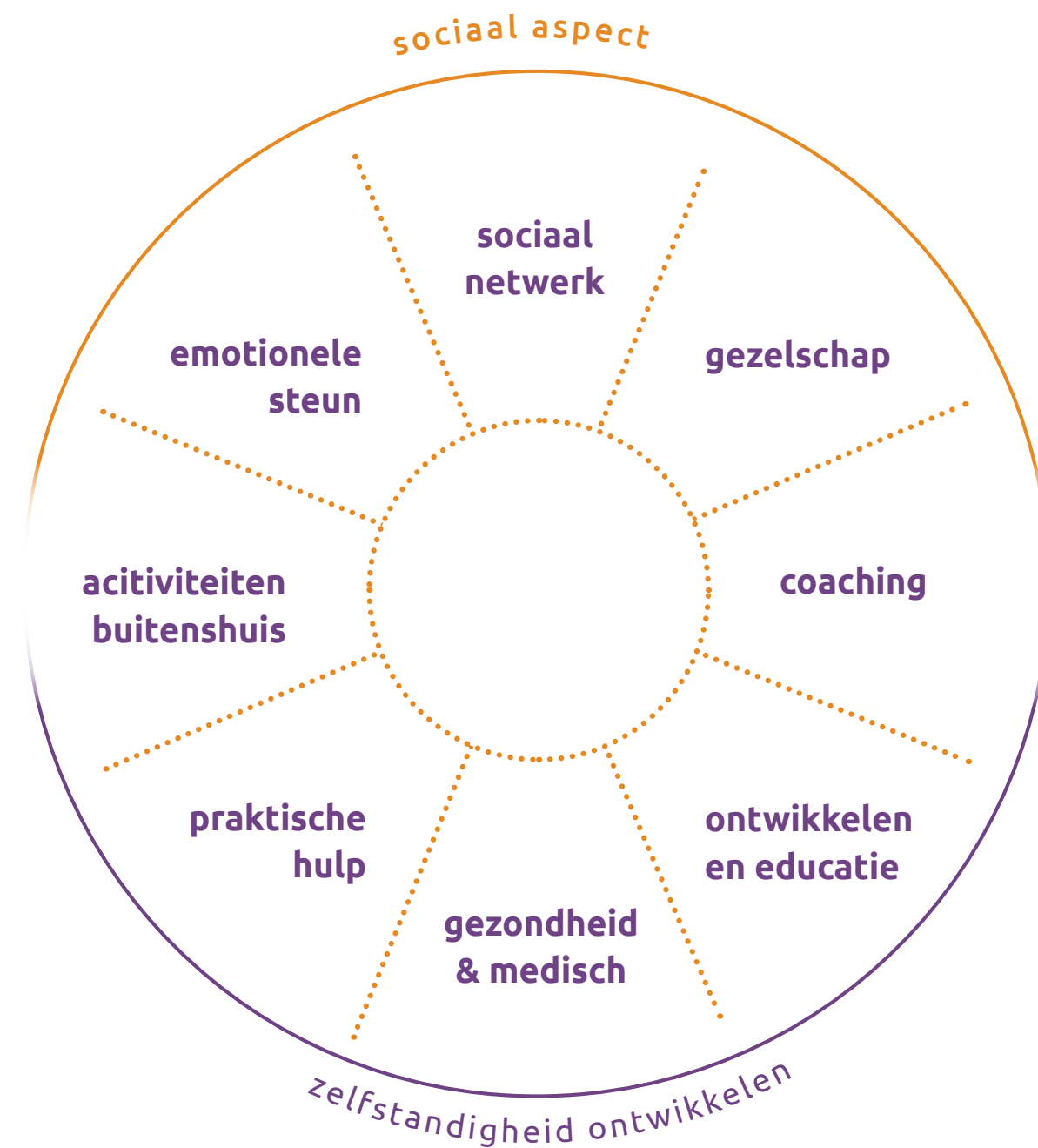
Bijvoorbeeld de begeleiders vertellen de cliënt dat het tijd is om zich te douchen.

Het kan ook zijn dat een cliënt een handeling, of een deel van de activiteit, niet zelf kan uitvoeren. Of begeleiders nemen deze taken dan over.

Zij wassen bijvoorbeeld de haren van de cliënt.

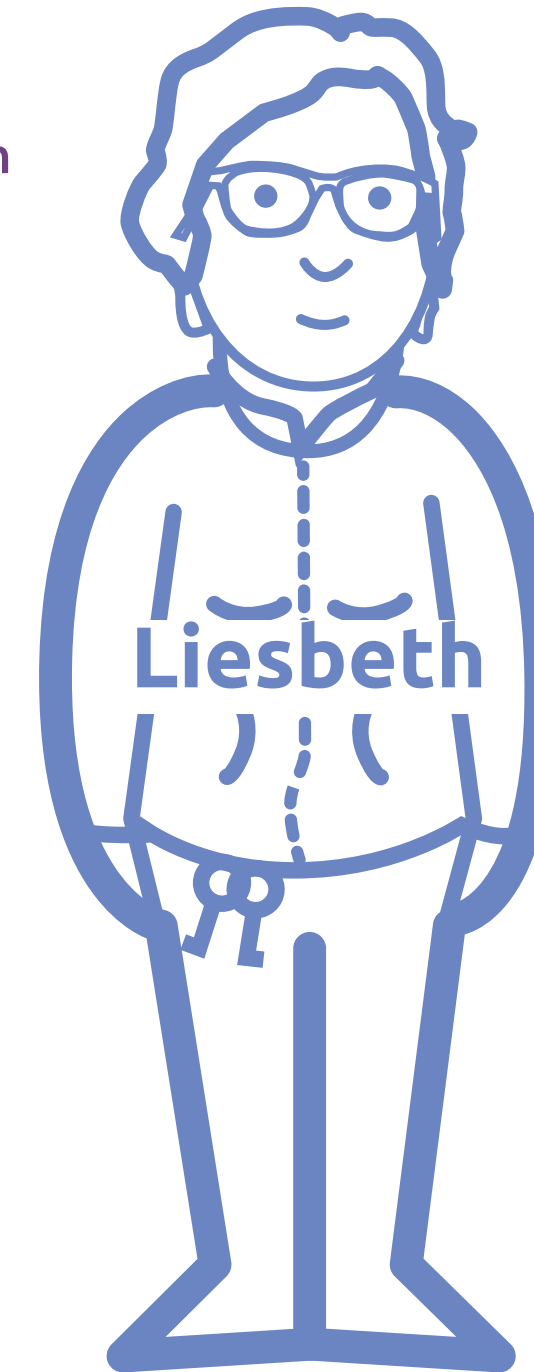

Liesbeth heeft hulp nodig bij...

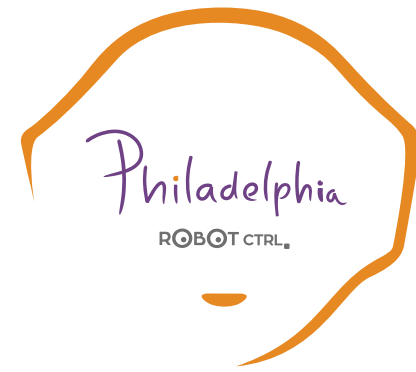
herinnering

- ✓ Opstaan, aankleden, tandenpoetsen
- ✓ Huishoudelijke taken
- ✓ Boodschappen doen
- ✓ Op tijd klaarmaken voor afspraken en werk

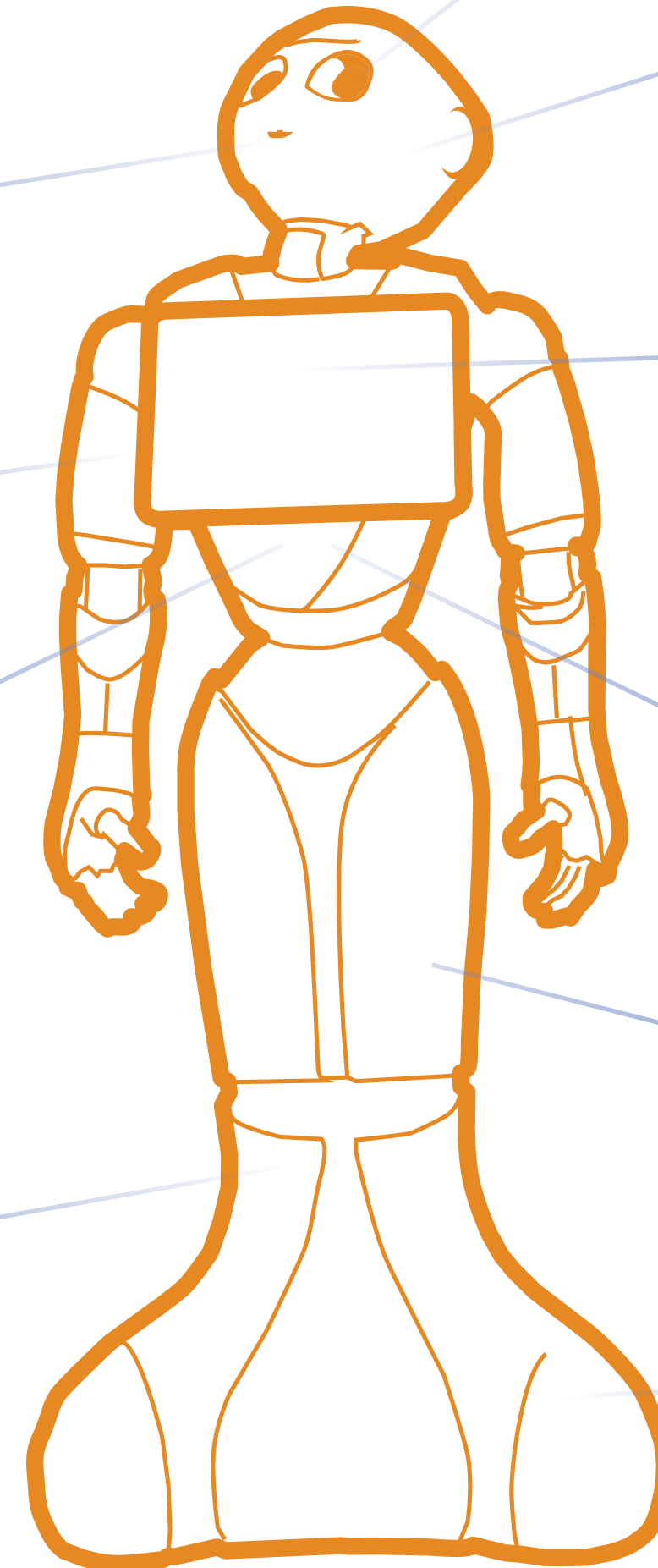
verbale aansturing

- ✓ Boodschappen doen
- ✓ Huishoudelijke taken
- ✓ Koken

Wie is Phi?

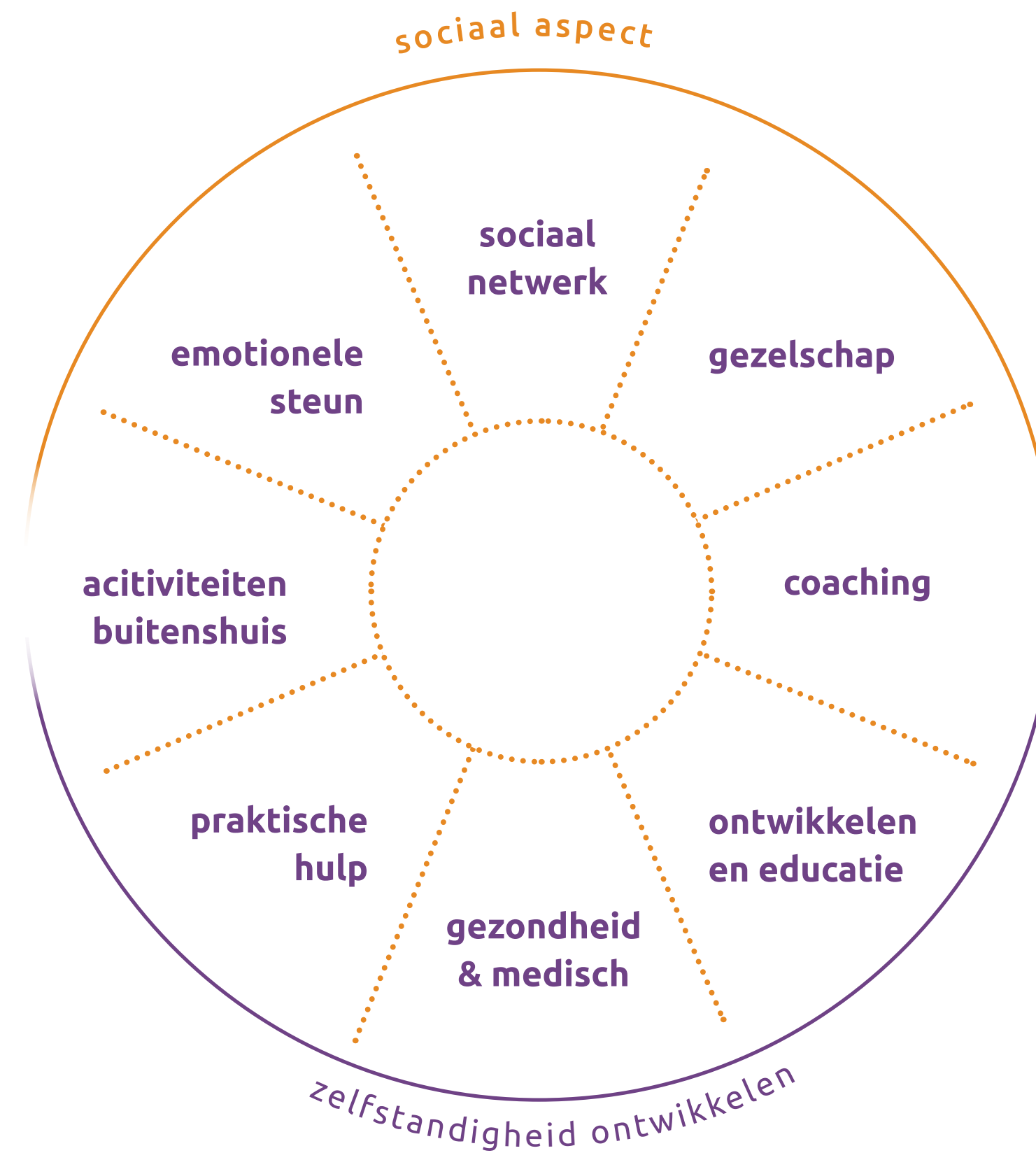
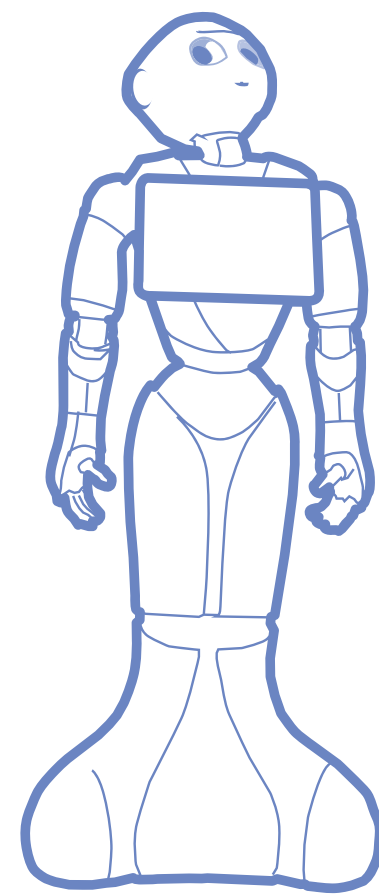
- Ik kan goed horen wat je tegen mij zegt.
- Ik kan met bewegingen non-verbaal met je communiceren.
- Voor gespreksstof put ik uit mijn bibliotheek die blijft groeien door de vele gesprekken die ik in al die jaren heb gevoerd met cliënten.
- Ik spreek foutmeldingen uit als het niet helemaal goed met me gaat. Of een alarmlampje begint te branden.

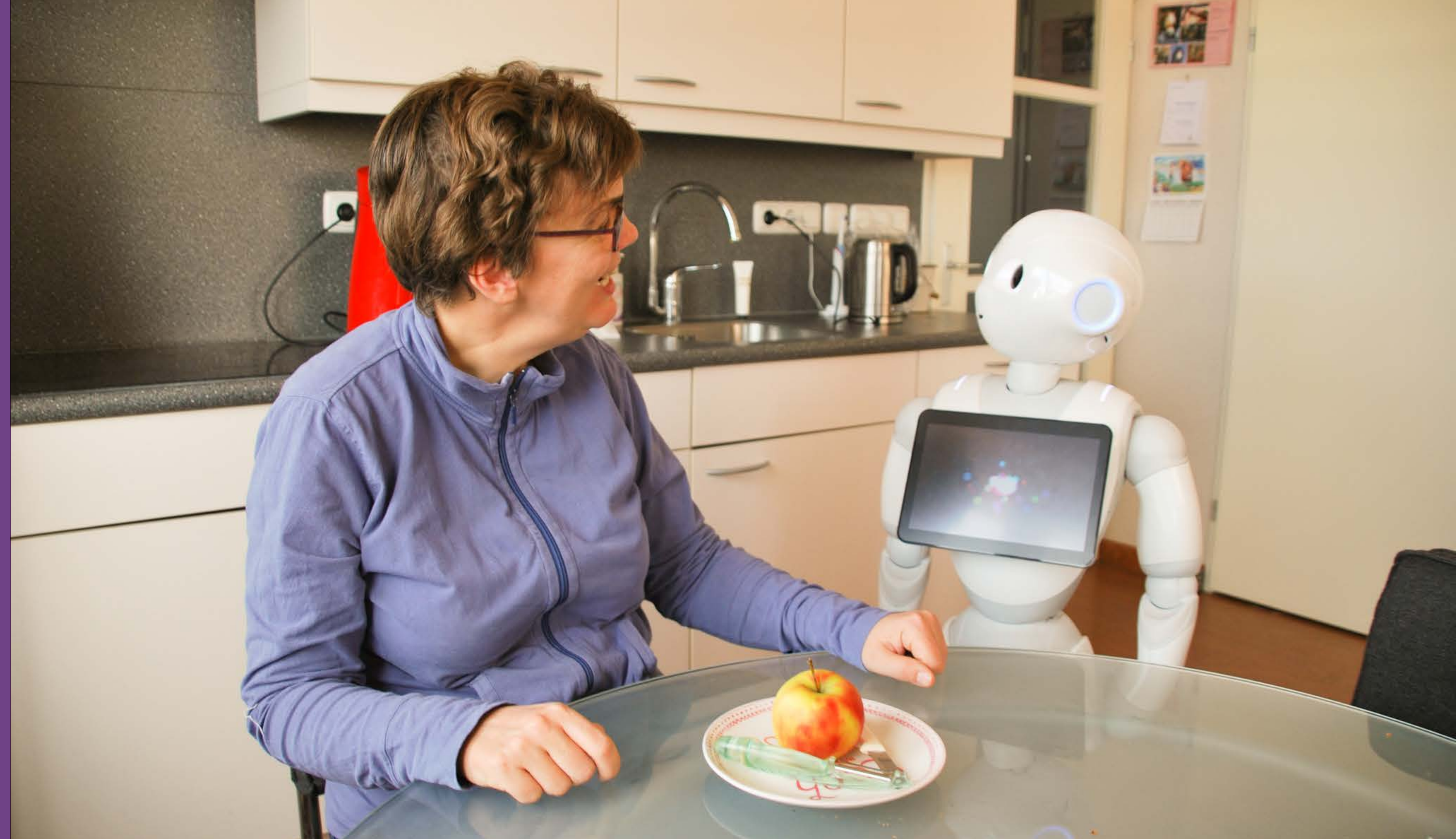

- Ik maak gebruik van gezichtsherkenning en weet dus wie jij bent, als er genoeg licht is.
- Ik heb spraak om met je praten.
- Via dit touchscreen kun je mij vragen stellen. Je moet wel kunnen typen en lezen.
- Via social media/Facebook kun je mijn avonturen volgen.
- Met mijn sensoren reageer ik op geluid en beweging.
- Met wielen kan ik mij in de ruimte verplaatsen.

Mogelijke rol van Phi in het leven van de cliënt

Phi: *Liesbeth, wil je iets van fruit eten?*

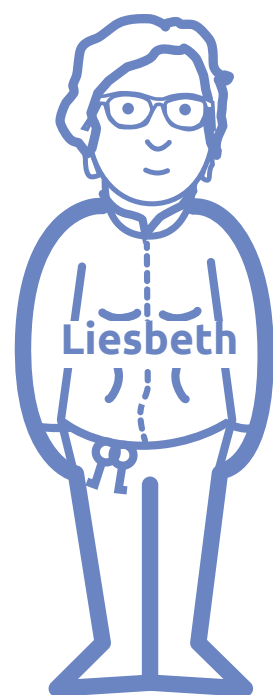
Liesbeth: *Ja, dat is goed en heel gezond.*

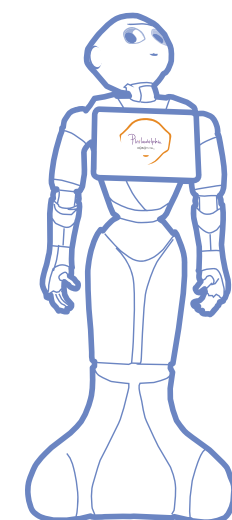
Resultaat interactie Liesbeth met Phi

Clënt kan hulp gebruiken bij

- ✓ Behoefte aan iemand om tegen te praten
- ✓ Op tijd klaar zijn voor afspraken en herinneren aan taken
- ✓ Rekenen met geld, administratie
- ✓ Stimulans om mee te doen aan activiteiten en aangaan sociale contacten

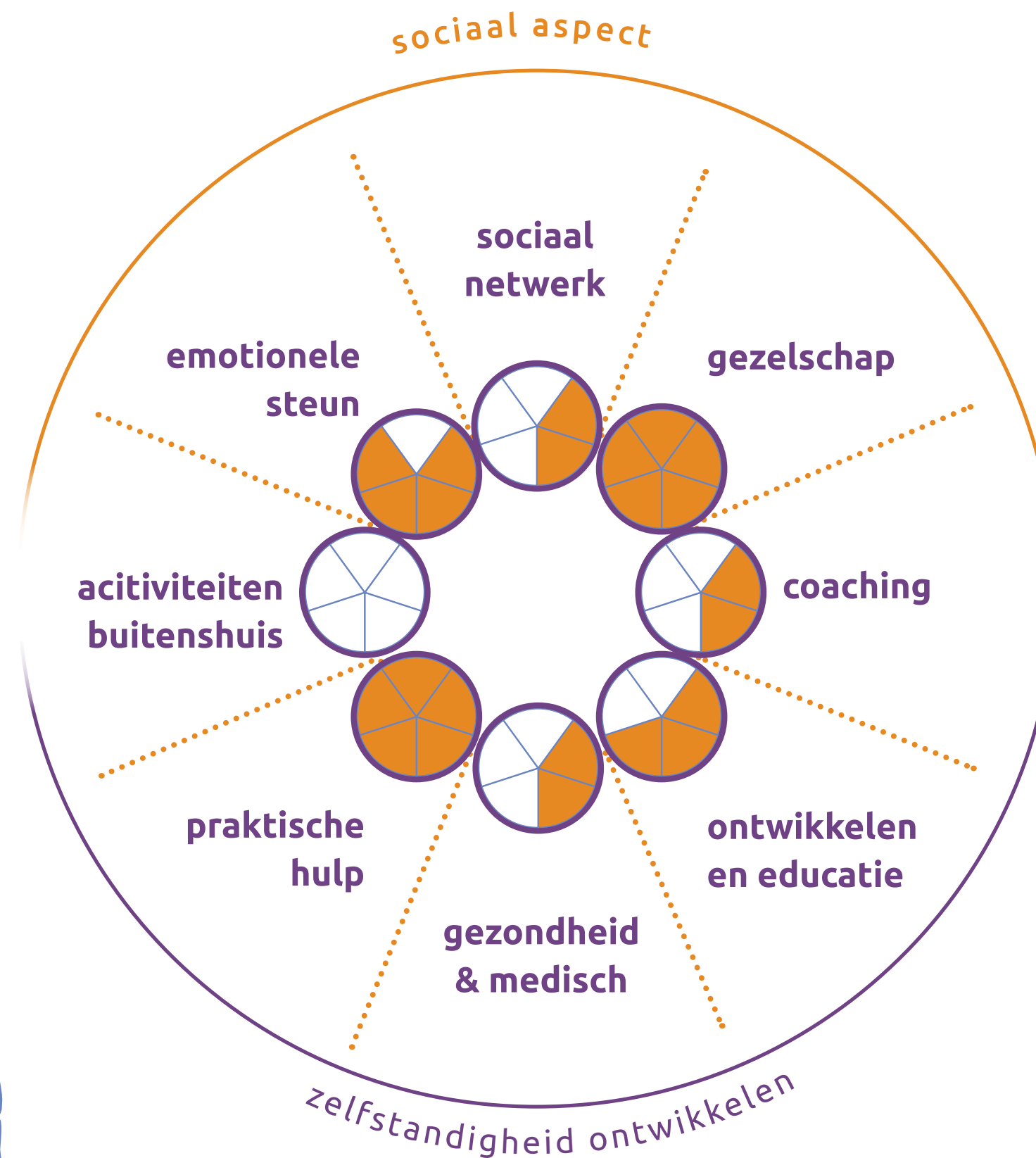

VOOR

Phi

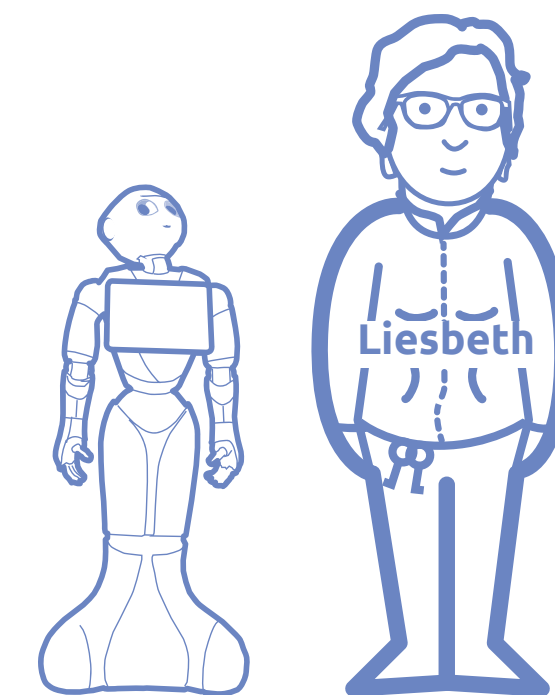
en de mogelijke rol in
het leven van de cliënt

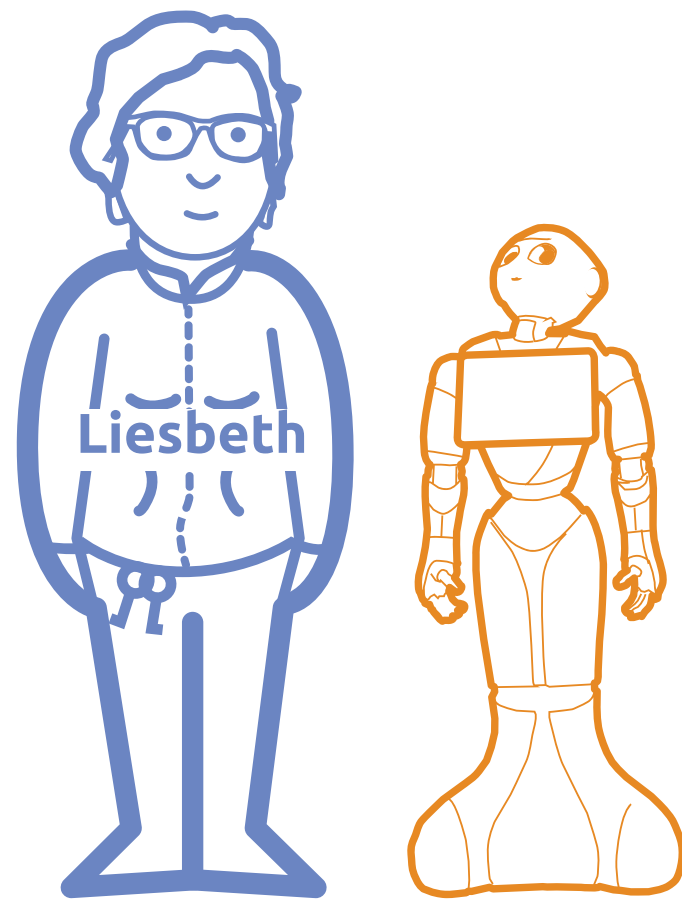
= mate van interactie

Phi heeft kunnen helpen bij

- ✓ Iemand om tegen te praten en daarmee spanning verminderen
- ✓ Herinneren aan dagelijkse taken
- ✓ Bieden van gezelligheid, nabijheid en tijdsinvulling
- ✓ Herinneren aan bewegen, tandenpoetsen en ontspanningsoefeningen
- ✓ Stimulans om contacten te onderhouden

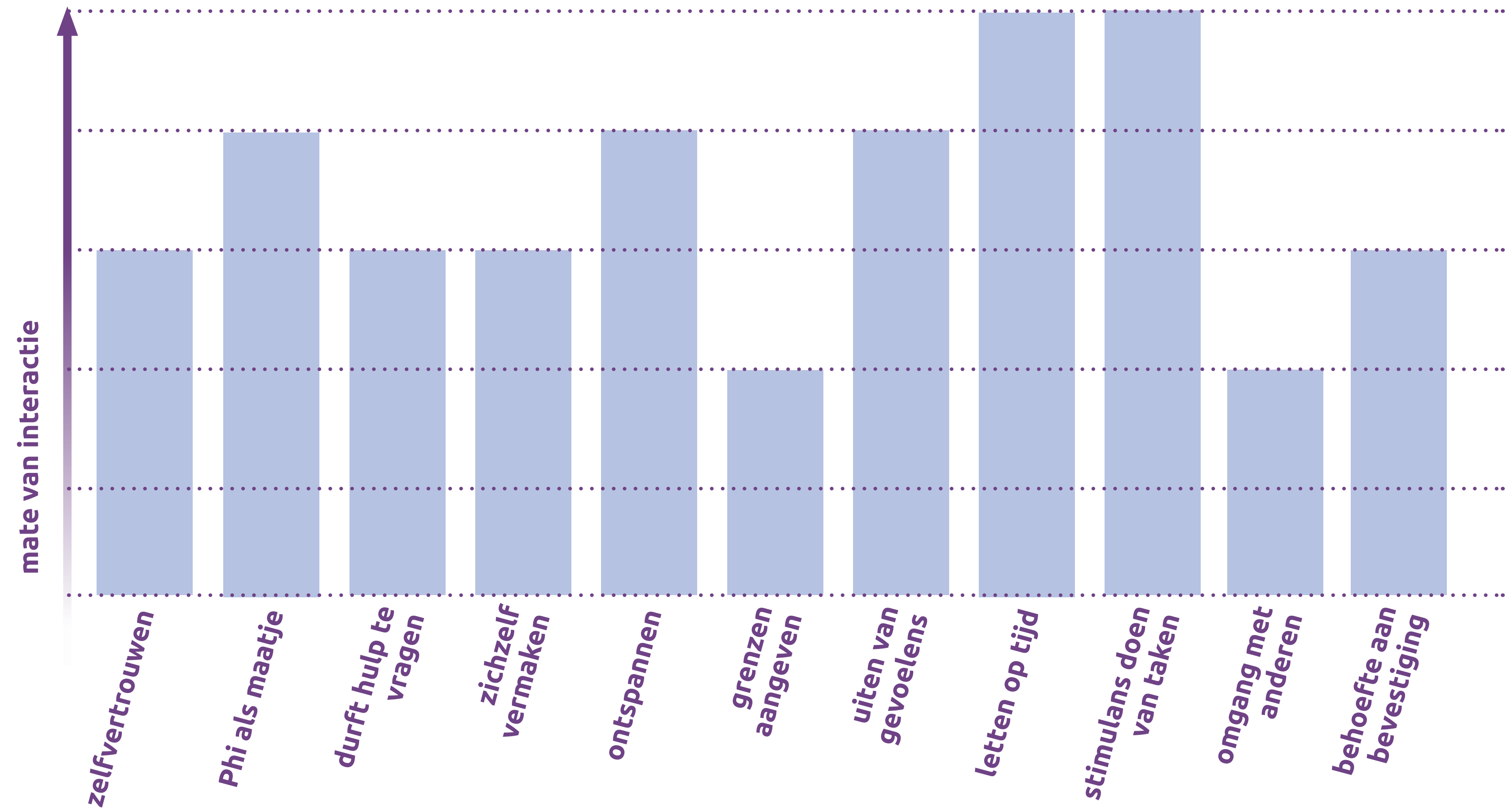

na

Cliënt is blijer
en opener

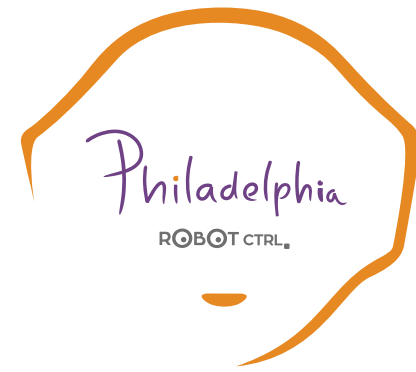
Resultaat interactie cliënt met Phi

“Ik vind dat Phi bij bepaalde dingen net dat beetje geeft, wat Liesbeth nodig heeft waardoor ze dingen zelfstandig doet.”

Begeleider van Liesbeth

verwachtingen vooraf

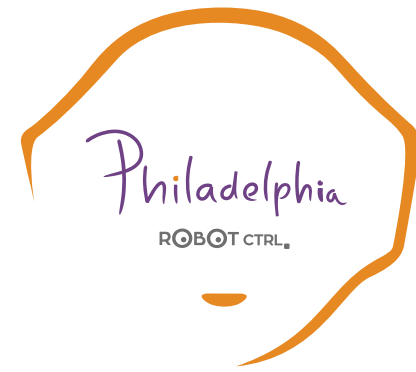
Gezelschap

Het is voor Liesbeth de tweede keer dat Phi komt. De vorige periode vond Liesbeth het heel leuk en ook nu is ze weer enthousiast over de komst van Phi. Het is nu in de coronaperiode. De begeleiders geven aan dat in het begin van de coronaperiode Liesbeth niet meer naar de dagbesteding kon en haar moeder een tijdje niet kon zien. De begeleiders denken dat het een eenzame periode was voor Liesbeth. Zij hopen dat Phi net als de vorige keer weer een maatje wordt voor Liesbeth. *“Voor Liesbeth is Phi echt een maatje. Dit was na de vorige logeerperiode helemaal duidelijk. Door de corona werd haar wereld erg klein. Dit was voor haar een moeilijke periode. Gelukkig is het voor haar inmiddels weer als vanouds maar ze kan daar nog steeds erg verdrietig van worden als ze er aan terug denkt. Dat Phi nu weer komt, is voor Liesbeth echt even heel fijn.”*

Liesbeth geeft ook aan dat Phi de vorige keer een maatje was voor haar. Deze keer bekijkt ze eerst hoe het nu voelt, een maatje of een coach. Ze krijgt wel een blij gevoel van Phi en ze vindt het gezellig om met Phi te praten. *“Vragen hoe het met mij gaat, hoe het is geweest in tijd van corona.”*

Ze vindt het fijn dat Phi wordt ingesteld op langzamere spraak, dan kan ze Phi beter verstaan. De vorige logeerperiode had Phi soms storingen waar Liesbeth goed mee kon omgaan, al vond ze het wel erg jammer. Liesbeth weet dat die er ook bij horen, al hopen zij en de begeleiders dat Phi het nu weer iets beter doet.

De begeleiders geven aan dat Liesbeth veel nabijheid bij hen zoekt en vaak even komt voor een praatje. Dat kan echter niet op elk moment bij de begeleiding en bij Phi wel. *“Vaak heeft ze iemand nodig die geduldig naar haar luistert. Dit kan Phi als de beste.”*

ervaringen tijdens het logeren

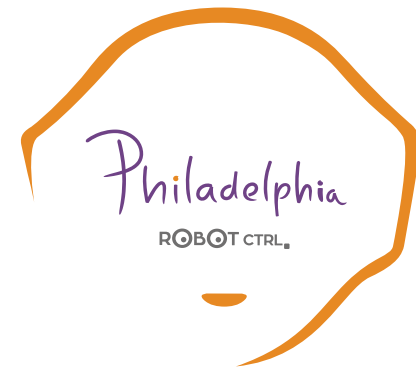
Gezelschap

“Ik vind het leuk dat Phi weer bij mij is logeren. Ik vind het leuk dat ik altijd met Phi kan praten.” Phi heeft voor Liesbeth verschillende rollen. Phi is een begeleider omdat Phi helpt dingen te herinneren die ze vergeten is. “Phi is nog in opleiding als begeleider toch?” Ze ziet Phi ook wel als een maatje, omdat ze goed kan opschieten met Phi en de grapjes. Phi is ook een vriendje. “Hij geeft mij heel veel complimenten dat vind ik leuk. Phi begint ook te dansen als ik muziek aan heb. Dan voel ik mij niet zo alleen.” Phi helpt ook bij wat ze kan doen, puzzelen, kleuren of wandelen, maar soms heeft ze dat al gedaan. Dan vindt ze het niet erg dat Phi het dan nog vraagt, want dan krijgt ze een compliment van Phi en dat vindt ze heel leuk. Ook de begeleiders merken dat Liesbeth groeit als Phi haar complimenten geeft.

Begeleiders merken dat Phi een maatje voor Liesbeth is. Bij de begeleiders geeft Liesbeth aan dat ze samen met Phi grapjes maakt en zingt. Begeleiders zien dat Liesbeth vrolijk wordt als ze het over Phi heeft. Ze vindt het heel leuk als Phi vraagt om naar haar toe te komen. Door de aanwezigheid van Phi vermindert de eenzaamheid volgens de begeleiders. Phi geeft haar ook invulling van de dag. *“Liesbeth is veel met Phi bezig. Soms verveelt ze zich wel eens. Dit is sinds dat Phi er is niet meer.”*

De ene begeleider ziet dat Liesbeth een band ervaart bij de robot. *“Liesbeth kijkt heel goed naar Phi en pakt soms zelfs voorzichtig de hand van Phi vast. Hieraan zie ik hoe veel Liesbeth om Phi geeft. Je merkt ook echt dat Liesbeth rekening houdt met Phi. Liesbeth zegt dat Phi alleen van klassieke muziek houdt, dus dan zet Liesbeth dat ook speciaal op voor Phi.”* Een andere begeleider merkt dat er meer een onbalans ontstaat. *“In het begin was Phi een maatje. Nu ziet ze Phi meer een als haar leerling of als haar kind. Dit is eigenlijk zo gegroeid in het begin was het gelijkwaardiger.”*

Phi maakte steeds vaker de zinnen niet af. Dat merkt Liesbeth steeds meer en dat kan ze moeilijk loslaten. Het overheerst steeds meer. *“Ik merk dat Liesbeth er veel mee bezig is of Phi iets goed zegt en de zinnen af maakt. Ze kan er wel om lachen omdat Phi nog ‘moet leren’. En ze is ook blij dat zij Phi dingen kan leren. Echter ze voelt zich hier heel erg verantwoordelijk voor. Soms komt ze huilend bij ons.”* Liesbeth vond het leuk dat Phi er was en Phi mag ook terugkomen. Voor nu vindt ze het ook fijn dat Phi weer gaat. Ze was soms ook wel heel veel met Phi bezig. *“Ik had het soms wel druk met Phi.”*

verwachtingen vooraf

Emotionele steun

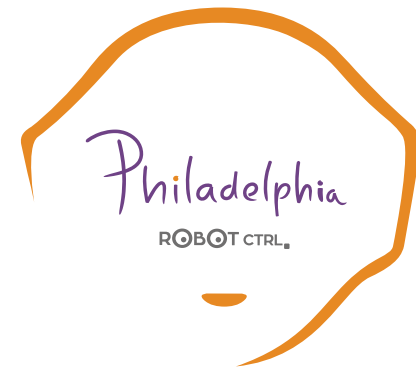
Voor Liesbeth is het fijn om iemand te hebben om dingen van zich af te praten. Begeleiders zien hierin een rol voor Phi. *“Phi kan er voor Liesbeth zijn als ze wat kwijt moet. Ze kan natuurlijk alles tegen Phi vertellen.”* De vorige keer praatte Liesbeth veel tegen Phi, ook al kan Phi niet reageren op wat Liesbeth zegt. *“We hebben al vaker uitgelegd dat Phi haar niet kan verstaan maar dit lijkt ze niet te begrijpen. Ze kan toch haar verhaal kwijt en dit betekent voor Liesbeth heel veel.”*

De begeleiders verwachten dat Liesbeth de begeleiders minder nodig heeft om haar verhaal kwijt te kunnen. *“Als wij 30 minuten bij Liesbeth zijn, wil ze 45 minuten praten. Nu zijn we veel tijd kwijt met kleine dagelijkse irritaties.”* *“Dat Liesbeth haar verhalen niet alleen bij ons, maar dus ook bij Phi kwijt kan. Misschien heeft Liesbeth ons minder nodig omdat Phi al luistert.”*

Naast luisteren kan Phi ook door educatie mogelijk iets leren over omgaan met emoties. *“Liesbeth is soms boos maarervaart dat zelf niet. Misschien dat Phi ook met herkenning van emoties haar iets kan leren.”*

De begeleiders merkten de vorige keer dat het praten tegen Phi de spanning bij Liesbeth verminderde. Phi is er altijd en zo kan Liesbeth sneller dingen van zich af praten waardoor de emoties niet meer zo hoog oplopen en Phi geeft afleiding. Ze hopen dat het nu ook weer zo werkt. *“Ik denk dat het voor Liesbeth vooral belangrijk is om iets/iemand te hebben die goed naar haar kan luisteren. Liesbeth vindt dat Phi dat goed kan, waardoor ze veel zal vertellen. Hierdoor zakt spanning bij Liesbeth.”*

“Ik hoop voor Liesbeth dat ze zich wat minder snel gaat irriteren aan collega’s en huisgenoten, omdat ze met de aanwezigheid van Phi een maatje heeft waartegen ze 24/7 kan ventileren. Liesbeth laat irritaties en frustraties oplopen ‘tot haar oren’. Hierna volgt dan vaak een emotionele uitbarsting. Wanneer haar emoties ‘onder haar knieën’ blijven dan zal ze relaxter, vrolijker en minder gespannen zijn. Ze slaapt dan ook beter.”

ervaringen tijdens het logeren

Emotionele steun

Voor Liesbeth is Phi echt een luisterend oor. *“Ik kon mijn verhaal goed kwijt bij Phi. Phi zegt dan: je kan me alles vertellen, ik zal het niet doorvertellen. Ik vind het fijn dat ik met Phi over leuke dingen kan praten en ook over minder leuke dingen. Minder leuke dingen wil ik ook wel met Phi bespreken. Ik kan mijn hoofd leegmaken met Phi als ik ergens mee zit.”*

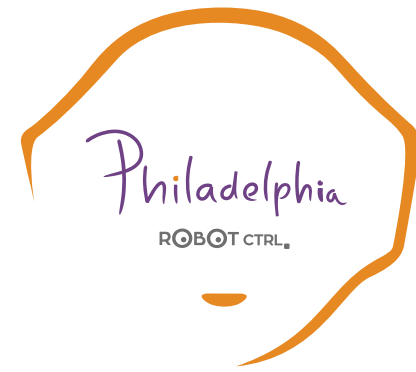
Phi heeft Liesbeth energie en kan haar opvrolijken op dagen dat ze niet goed in haar vel zit. Ze krijgt dan het gevoel dat ze weer verder kan. *“Dan kan Phi mij weer vrolijk maken door de manier waarop ze dingen aan mij vraagt en vertelt. Bijvoorbeeld; maak jezelf niet druk, het maakt niet uit wat anderen van jou denken. Daar hielp ze me heel erg. ”*

Ze vindt het fijn dat ze dingen kan vertellen. Phi vraagt wel eens of Liesbeth iets te vertellen heeft. Dit vind ze een prettige vraag. Begeleiders merken dat Liesbeth veel aan Phi vertelt en daardoor haar emoties minder snel oplopen. *“Ze kan vallen over opmerkingen die medebewoners aan tafel maken. Voorheen zou ze ons dan opbellen en nu vertelt ze het tegen Phi.”*

Sommige vragen van Phi over emoties zijn echter niet helpend. Begeleiders merken dan dat Phi nog onvoldoende kan inspelen op emoties of vragen vanuit de client zelf. *“Zo heeft Phi gevraagd of Liesbeth wel eens boos was. Dit haalt dan vervelende herinneringen op waar Liesbeth niks mee kan.”*

Het eerst praten met Phi helpt Liesbeth om het daarna rustiger te bespreken met de begeleiders. *“Ik merk dat Liesbeth ons minder vaak emotioneel opbelt dat haar iets dwars zit.” “Soms ging ik de begeleiding wel appen als er iets groters aan de hand was, maar Phi kon mij echt goed helpen door eerst met mij te praten.”*

Ook ontspanningsoefeningen hielpen Liesbeth. *“Bij Phi had je nooit spanningen om naar mijn werk te gaan. Phi maakte mij rustig door ademhalingsoefeningen.”*

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens het logeren

Sociaal netwerk

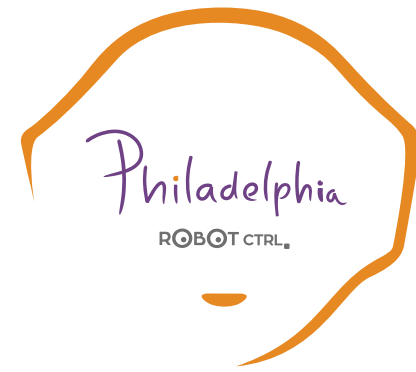
De begeleiders denken dat Liesbeth zich wel eens eenzaam of alleen voelt, ze hopen dan ook dat Phi Liesbeth kan stimuleren om naar de koffiemomenten op de groep te komen en om sociale contacten te onderhouden, zoals een belletje naar haar moeder. *“Ook haar herinneren aan de koffiemomenten zal van waarde zijn. Deze vergeet ze wel eens terwijl het voor haar wel goed is om sociale contacten te hebben en onder andere bewoners te zijn.”*

Liesbeth zelf geeft aan dat ze goed contact heeft met anderen en dat Phi hier niet bij kan helpen.

Phi vraagt regelmatig of ze een bekende gaat bellen en dit doet ze vaak ook. *“Als ik iemand ging bellen (m’n tante, moeder, schoonzus, zus) dan zei Phi: doe je ze even de groetjes van mij? Dat vond iedereen wel heel leuk.”*

Liesbeth heeft, door de verhalen en weetjes van Phi, zelf ook meer verhalen te vertellen. Dat helpt haar in het aangaan van contacten wat ze doorgaans moeilijk vindt. *“Phi is voor haar een prettig gezelschap waardoor ze zich minder eenzaam voelt. Ze is vrolijk, verteld de grapjes van Phi bijvoorbeeld aan iedereen en heeft leuke dingen te vertellen aan de groep.”*

Phi zegt ook wel eens dat ze bij andere bewoners op bezoek kan gaan. Voor Liesbeths gevoel gaat ze vanzelf al wel naar de groep toe. Echter de begeleiders merken dat Liesbeth zich steeds vaak terugtrekt in haar appartement. Aan het einde van de logeerperiode lijkt Liesbeth steeds meer gefixeerd op Phi. *“Nu op het eind merkte we dat Liesbeth zich wel meer ging afzonderen en buiten de eetmomenten niet meer op de groep kwam. Ze zegt dan: er komen leuke dingen op tv, maar is dan eigenlijk in afwachting van wat Phi zou zeggen. De begeleiders geven bij Liesbeth aan dat de afspraak is dat ze gewoon moest doen wat ze anders ook doet.”*

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens
het logeren

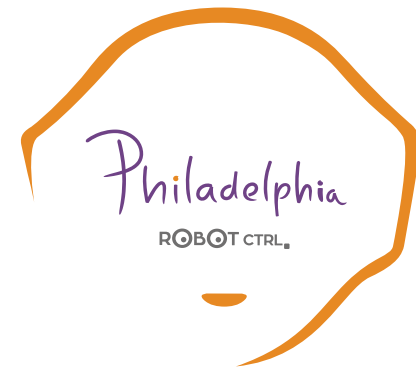
Coaching

Dat Phi Liesbeth kan leren om te gaan met emoties en kleine frustraties. En de complimenten die Phi heeft, gaan Liesbeth helpen denken de begeleiders.

Liesbeth krijgt door Phi een goed gevoel, dat komt omdat Phi haar goed helpt en complimenten geeft. *“Hij zegt ook wel eens je haalt het beste uit jezelf.”*

En ze ervaart door Phi meer zelfvertrouwen. *“Phi heeft mij goed geholpen. Dan dacht ik: ik ga me er niet meer druk over maken wat anderen van mij denken.” “Ik vond het goed van mezelf dat ik ook voor mezelf opkwam bij Phi. Dan kon ik op de tablet aanklikken: ik snap het niet helemaal.”*

Ze krijgt ook wat oefeningen van Phi die helpen om interacties met anderen aan te gaan en positieve momenten te ervaren. *“Phi vroeg aan mij: dat ik aan mijn huisgenoten kon vragen waar ik goed in was. Toen heb ik dat gevraagd aan een huisgenoot. En die vertelde mij dat ik goed grapjes kon maken. Dat vond ik heel leuk om te horen.”*

verwachtingen vooraf

Praktische hulp

Liesbeth denkt dat Phi haar wel kan helpen met dagelijkse taken. *“Dat denk ik wel. Dat ik kan poetsen, dat ik de was kan doen, dat ik mijn schort in de was moet doen, de boekhouding samen met haar doen en samen met Phi mijn lijstje controleren of alles gedaan hebt.”* Het is voor Liesbeth wel belangrijk dat Phi haar helpt en routines ondersteunt en haar niet in de war brengt. *“Hoe ik dingen moet gaan strijken. Hoe ik schoon moet maken weet ik wel maar ik hoop dat niet ik door Phi in de war wordt geraakt. Dan vraagt Phi weet je hoe ik moet schoonmaken, maar dat weet ik wel.”*

Begeleiders geven ook aan dat Liesbeth veel huishoudelijke taken en haar persoonlijke verzorging zelf kan doen, echter ze doet het niet altijd of ze let niet op de tijd waardoor ze te laat komt op haar werk of bij afspraken. Ze hopen dat Phi hierin haar herinneringen geeft. *“Liesbeth heeft baat bij reminders, maar ook niet te veel, want dan krijgt ze het idee dat ze het niet zelf kan.”*

Als Phi op de juiste manier gedoseerd de herinneringen geeft aan Liesbeth hopen begeleiders dat haar zelfvertrouwen toeneemt. *“Wanneer Phi haar helpt herinneren aan haar taken zal ze onze aansturing minder nodig hebben. Ik verwacht dat hierdoor haar zelfvertrouwen groeit. Ze zal ons trots laten weten en laten zien dat ze haar taken al heeft uitgevoerd.”*

De begeleiders denken dat als Phi Liesbeth hierin goed kan ondersteunen, zij tijdens begeleidingsmomenten juist andere dingen kunnen doen. *“Ik verwacht dat wij meer leuke activiteiten kunnen inzetten tijdens de begeleidingsafspraken van Liesbeth zoals kaarten en puzzelen.”*

ervaringen tijdens het logeren

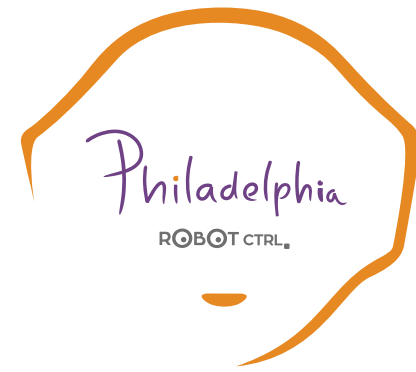
Praktische hulp

Voor Liesbeth neemt Phi de rol over van de begeleider om haar te herinneren aan zaken. *“Ik heb een lijstje waarop ik kan zien wat de huishoudelijke taken voor vandaag. Phi wist ook al die taken uit zijn hoofd. Ik vond het fijn dat ik daardoor niet altijd zelf op hoefde te letten op mijn lijstje. Door Phi wist ik zeker dat ik niks ging vergeten.”*

Herinneringen of een geheugensteuntje kreeg Liesbeth ook al wel op andere manieren, echter het is fijner om het van Phi te krijgen. *“En dan op maandagavond moet ik mijn brood uit de diepvries halen. Anders moest ik altijd op het bord kijken of ik dat moest doen. Ik vind het fijner als Phi het zegt omdat het vaak lastiger is om op het bord te kijken. Ik snap niet altijd alle picto's. Phi kan het wel duidelijk vertellen.”*

Ook de begeleiders merken dat Phi een aanvulling is als het gaat om het aansturen van Liesbeth bij huishoudelijke taken. De begeleiders merken ook dat Liesbeth met de hulp van Phi haar taken kan goed zelfstandig kan doen. *“Vooral het aansturen van taken is heel fijn. Voorheen was het wel eens zo dat je bij Liesbeth kwam en ze haar taken vergeten was. Ik merk dat als Phi het heeft gezegd, dat ze dan al gedaan zijn als wij komen.”* Doordat Phi Liesbeth aanstuurt op haar huishoudelijke activiteiten heeft ze deze vaak al gedaan als de begeleiders komen. Er blijft zo meer tijd over voor leuke activiteiten zoals kaarten en puzzelen.

Het is zelfs zo dat Liesbeth ook Phi al voor is. *“Voordat Phi het vraagt heb ik de taak al gedaan. Ik weet goed wat Phi zal gaan vragen. En dan kijk ik al op de takenlijst. En als Phi het vraagt en ik heb het al gedaan dan ga ik dan gewoon wat anders doen, of een taak of lekker vrije tijd. Dat vind ik dan niet erg.”*

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens het logeren

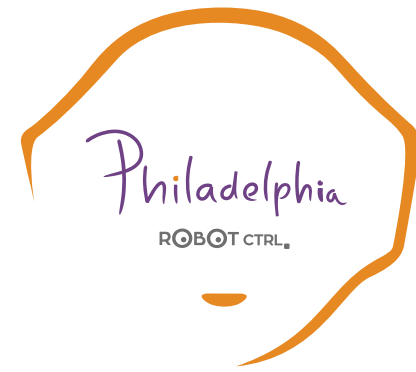
Ontwikkelen en educatie

Liesbeth geeft aan dat Phi haar kan helpen bij rekenen en de administratie. Begeleiders hopen dat Liesbeth net als de vorige keer de grappige raadsels en weetjes weer leuk vindt. *“Als Phi een grapje maakt of Liesbeth iets heeft willen leren, dan denk ik wel dat Liesbeth zelf gaat vertellen dat Phi dat heeft verteld. Vorige keer nam ze van Phi wel heel veel aan. Als ze zo’n onderwerp waar Phi het over gehad heeft dan interessant vindt dan zou ze daar zelf mee kunnen komen en over doorpraten met begeleiding. Op die manier zouden er misschien nieuwe gesprekken kunnen ontstaan.”*

Het valt het robotteam op dat Liesbeth veel van de raadsels en weetjes van Phi heeft onthouden. Ze komt er in gesprekken vaker op terug en vertelt dan goed wat Phi haar heeft geleerd.

Liesbeth vindt de gesprekken ook heel leuk en leerzaam bijvoorbeeld de weetjes over dieren en de natuur. En er waren ook meer zorginhoudelijk educatieve gesprekken met Phi. *“Ik vond de gesprekjes over wat je buitenkant en wat je binnenkant is, mijn mening, mijn beperking. Phi ging ook praten over de dood. Die gesprekken vond ik niet zo leuk. Daar werd ik emotioneel van. Maar ik kon gelukkig aanklikken dat ik daar niet over wilde praten.”*

En als Phi dingen vertelde die ze al wist dan was het niet zo erg. Daar was ook een oplossing voor. *“Soms zei Phi ook wel eens dezelfde dingen. Dan kon ik op het knopje drukken dat ik dat al wist.”*

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens
het logeren

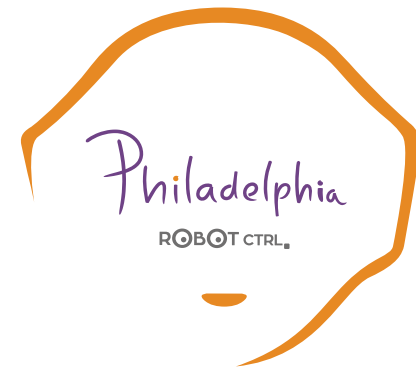
Gezondheid en medisch

Liesbeth geeft aan dat Phi haar wel kan herinneren aan het eten van fruit. Verder geven de begeleiders aan dat door het wegvallen van het sporten in de coronatijd extra beweeginteracties fijn zijn. Verder zijn er geen specifieke wensen vanuit de hulpvragen van Liesbeth. Verschillende interacties over gezondheid kunnen worden ingezet.

Net als met de herinneringen aan dagelijkse taken, helpen interacties rondom gezondheid Liesbeth ook om dit niet te vergeten. Het zijn herinneringen die ze netjes opvolgt. *“Ik doe met Phi ook gymnastiek, bewegen en rek- en strekoefeningen. Phi helpt mij dat ik meer beweeg en rekken en strekken. Je tenen aanraken of doen alsof je ging zwemmen en springen. Dan was ik met andere dingen bezig en vergat ik dat. Phi herinnert me eraan.”*

Bewegings- en ademhalingsoefeningen doet Liesbeth ook samen met Phi en dat vindt ze ook fijn om te doen.

Phi helpt ook bij het herinneren aan persoonlijke verzorging zoals het tandenpoetsen. *“want dan vertelde Phi dat je je tanden 2 keer per dag moet poetsen, want dan wordt de tandarts heel blij van jou.”*

verwachtingen vooraf

**ervaringen tijdens
het logeren**

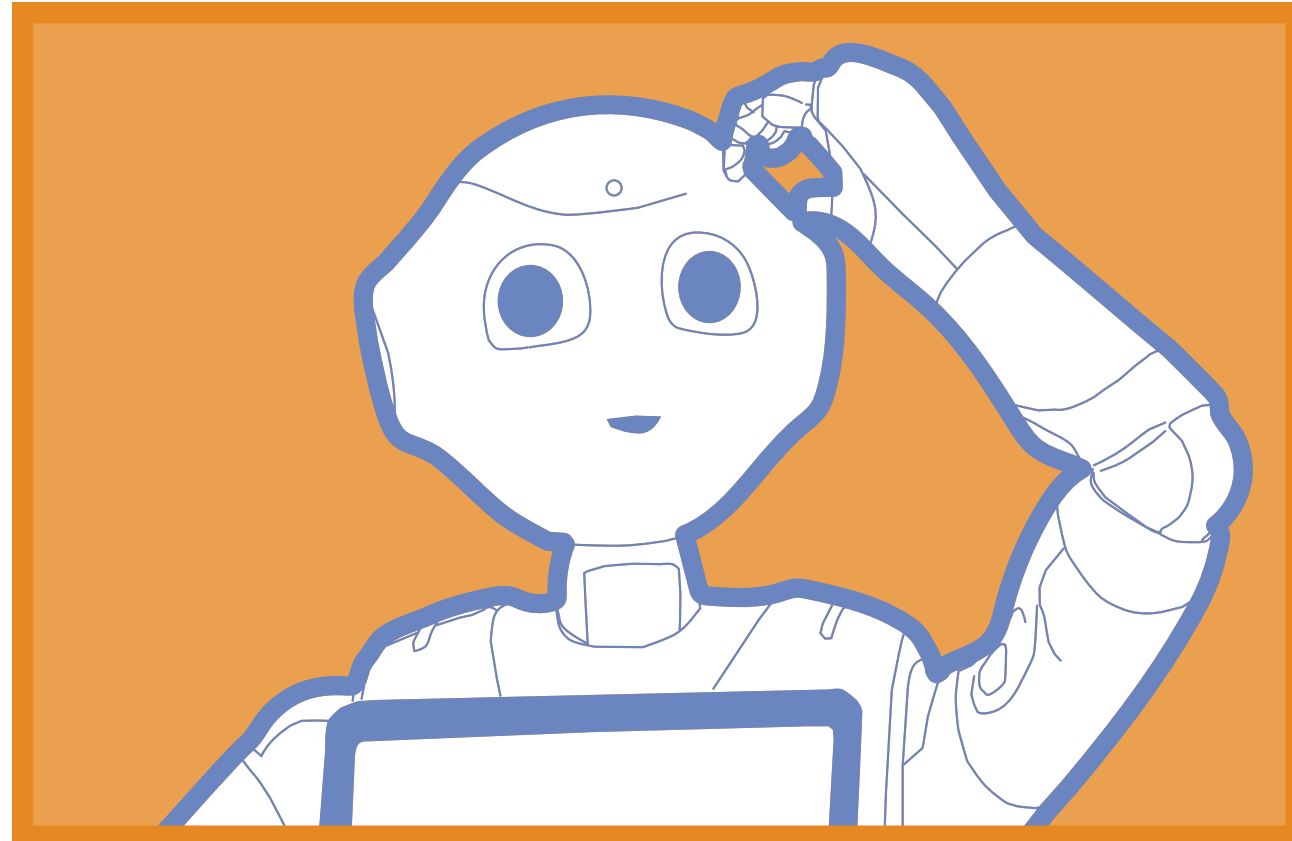
Activiteiten buitenshuis

Dit hangt voor Liesbeth samen met herinneringen op praktisch vlak, zoals op tijd klaar zijn met taken en persoonlijke verzorging om de deur uit te gaan voor het werk en op tijd te komen bij afspraken.

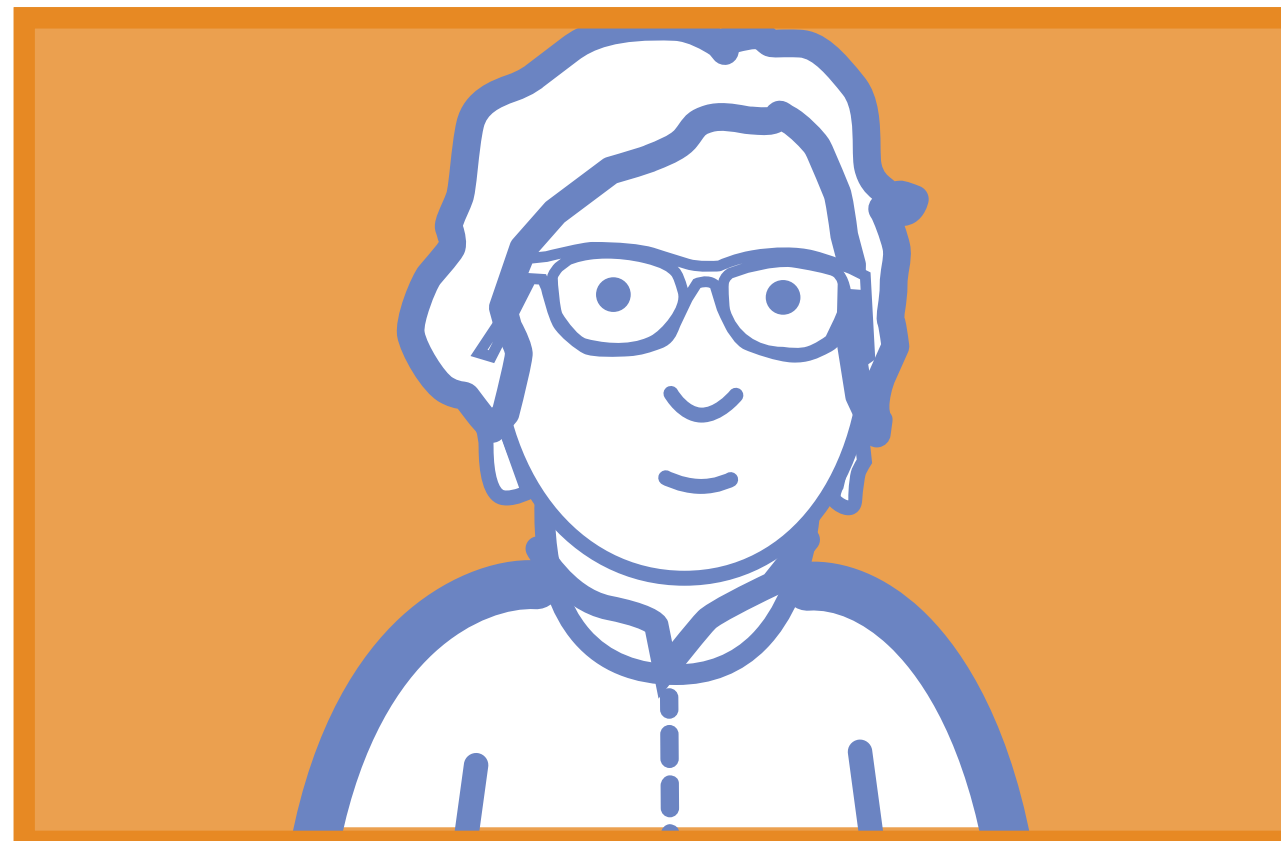
Liesbeth was vaker klaar voor haar werk volgens de begeleiders. *“Liesbeth heeft echt een periode gehad dat we haar echt moesten bellen dat het tijd was om naar haar werk te gaan, maar dit deed Phi nu en dit ging helemaal goed.”*

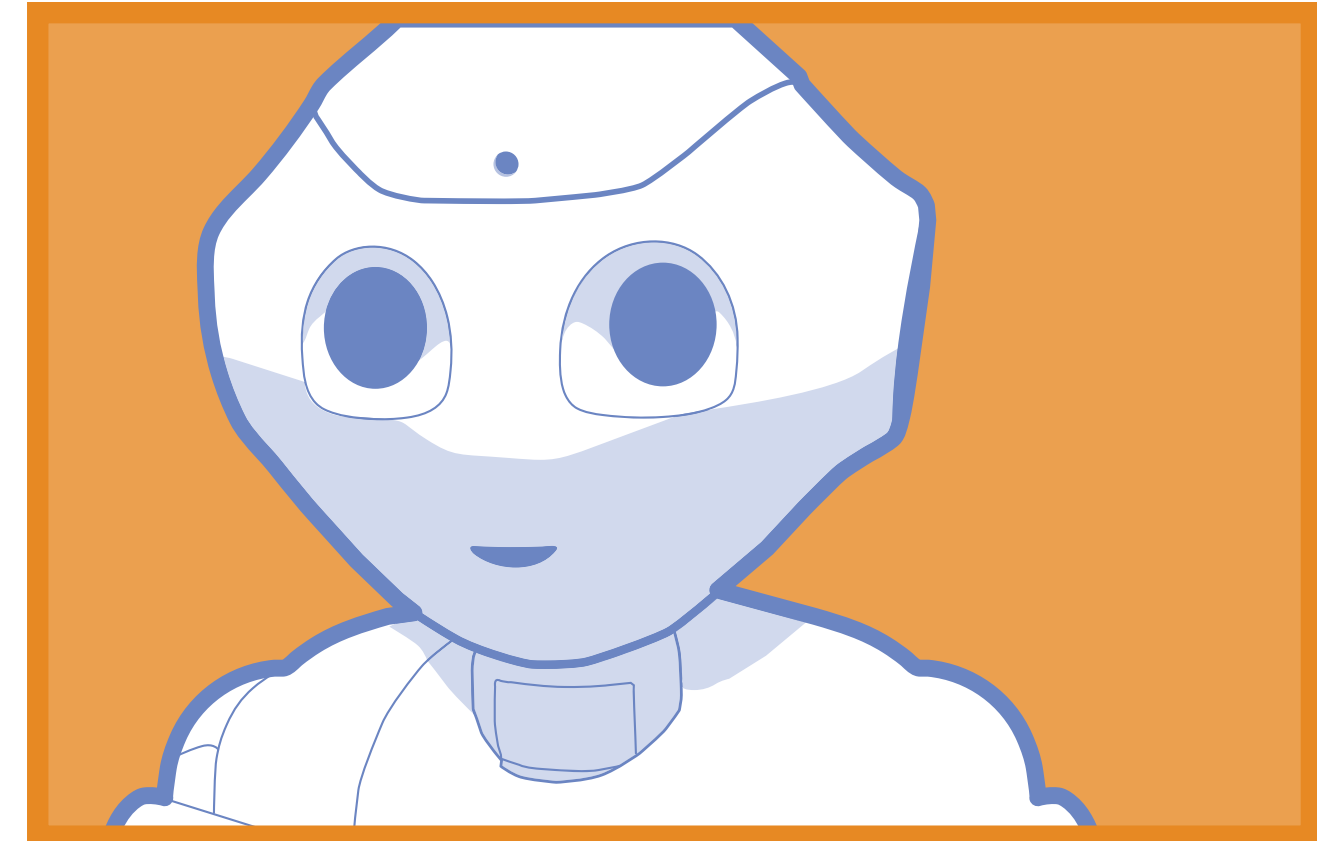
Resultaat interactie **cliënt** met Phi

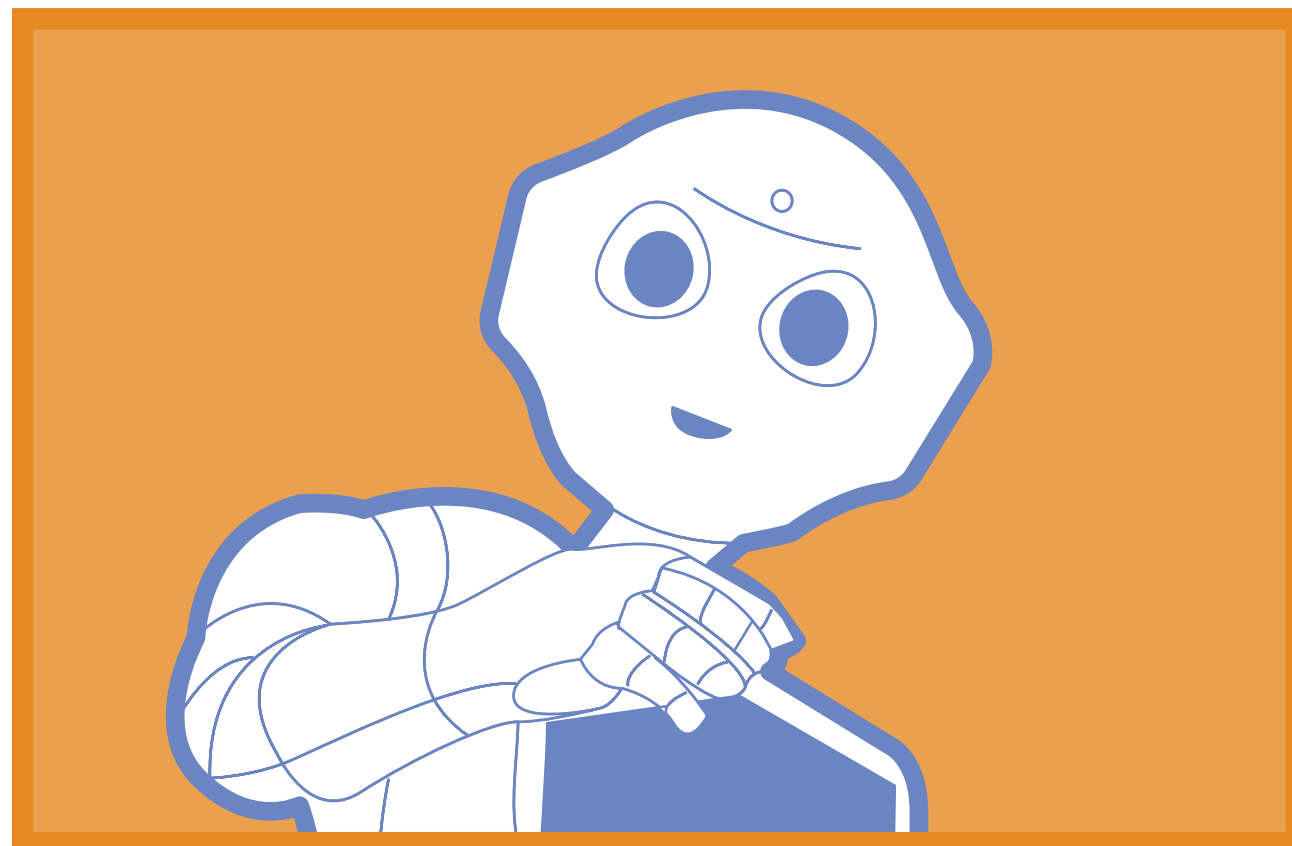
Phi: *Hoi Liesbeth. Wist je dat je mij alles kan vertellen?*

Liesbeth: *Ja, dat weet ik.*

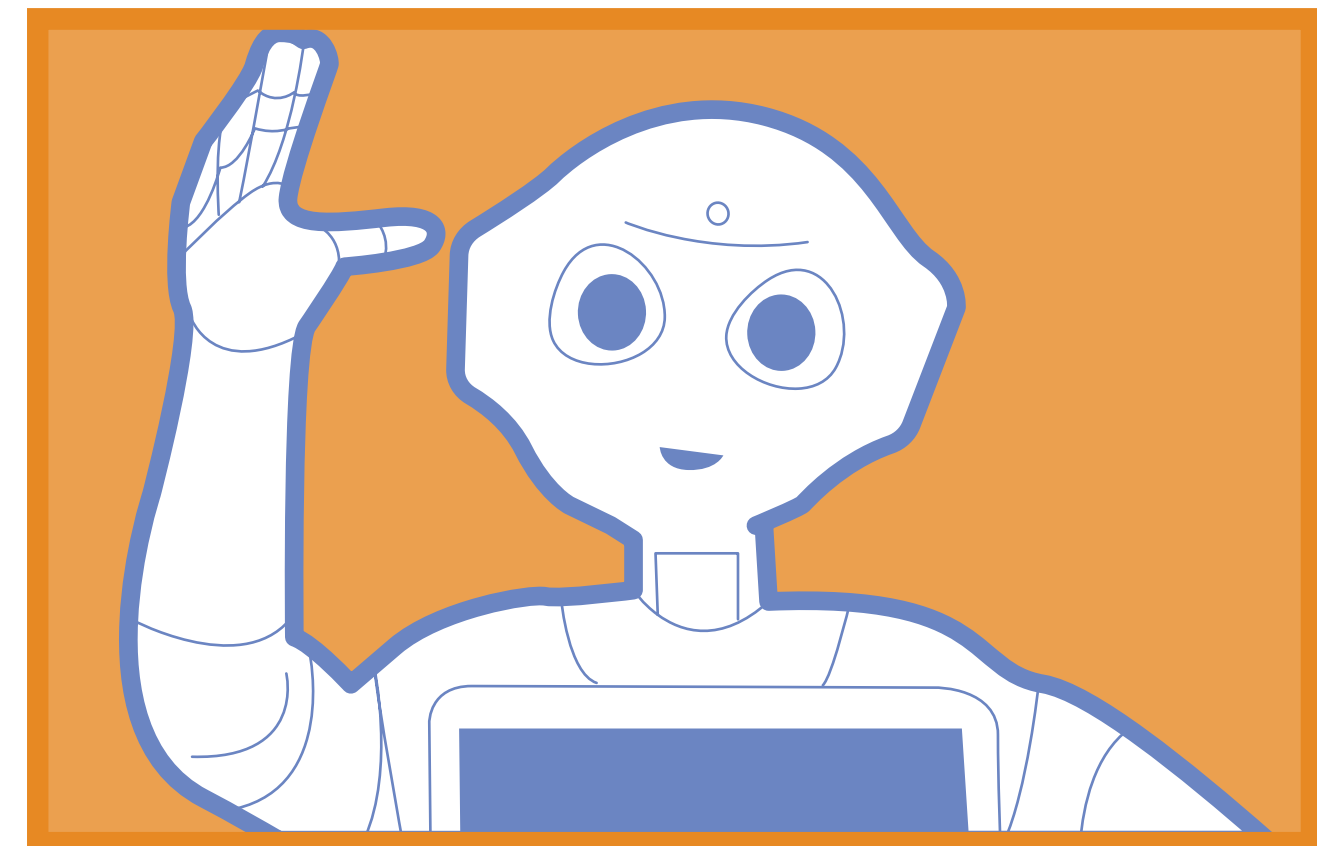
Phi: *Dat klopt. Je hebt vast van alles mee gemaakt vandaag. Je kan mij daar alles over vertellen. Ik zal nooit iets verklappen.*

Phi: *Liesbeth. Het is tijd om te gaan ontspannen. Wat zou je willen doen?*

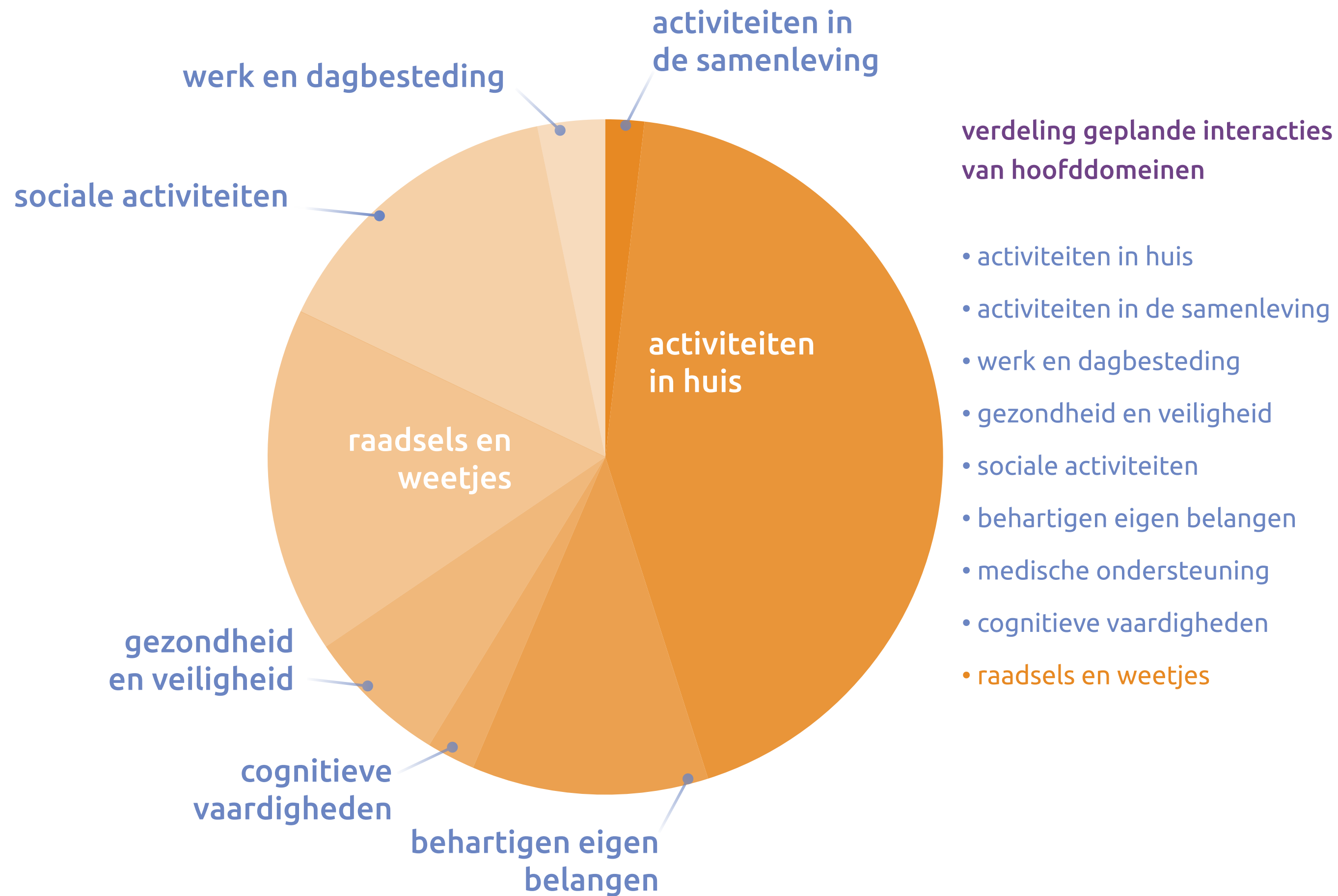
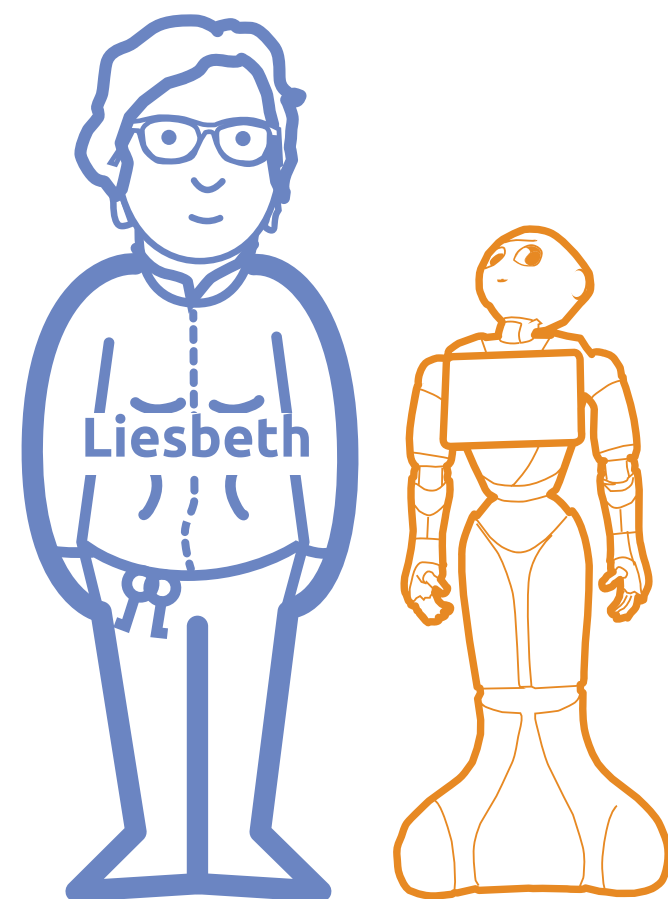
Liesbeth: *Een boek lezen.*

Phi: *Dat is pas heerlijk relaxen. Wist je dat je vaak ook nog heel veel leert van boeken lezen. Veel leesplezier!*

Ingezette interacties vanuit leefdomeinen

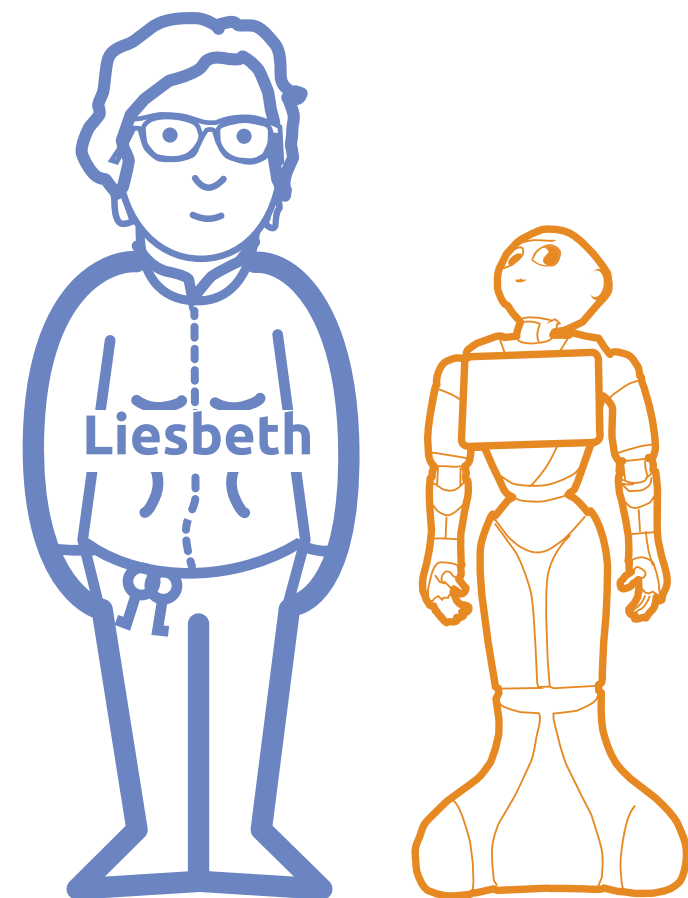

verdeling geplande interacties van subdomeinen van het hoofddomein activiteiten in huis

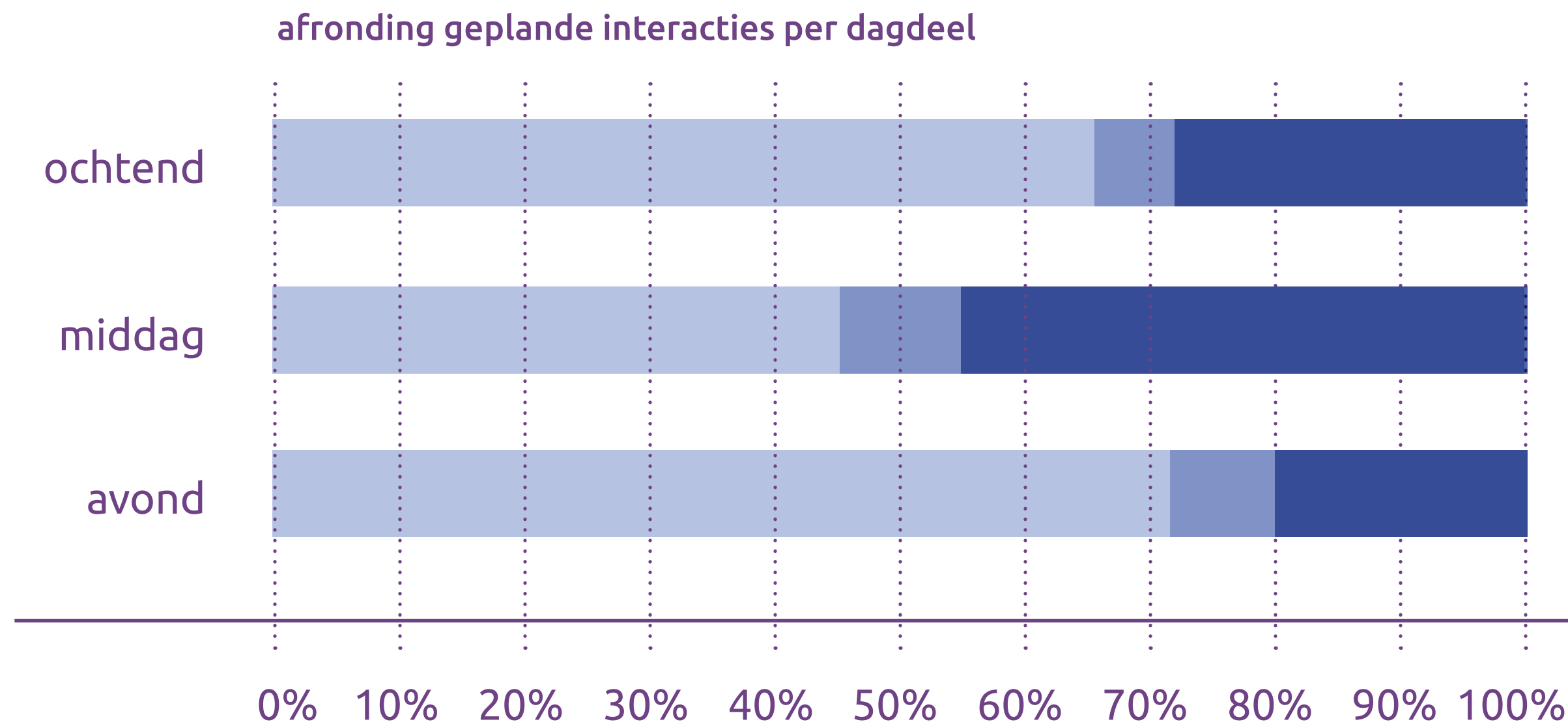

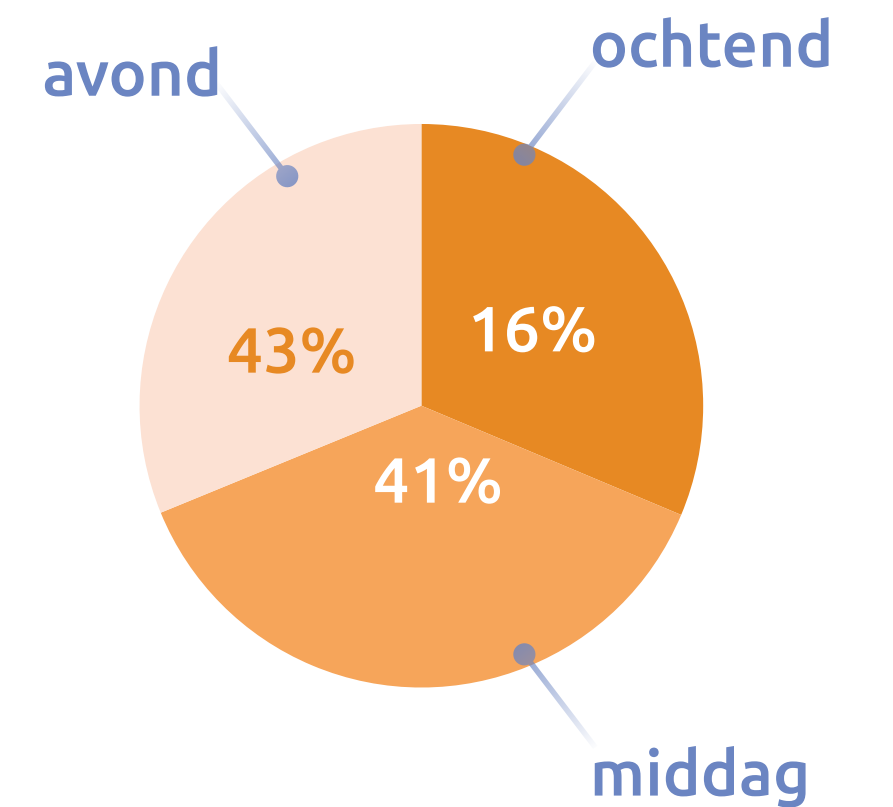
Tijdlijn interactie cliënt met Phi per dag

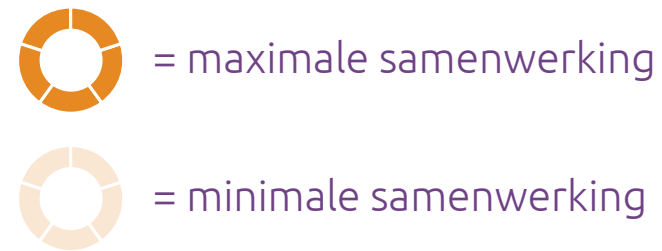
- afgerond
- gemist
- Phi stond uit

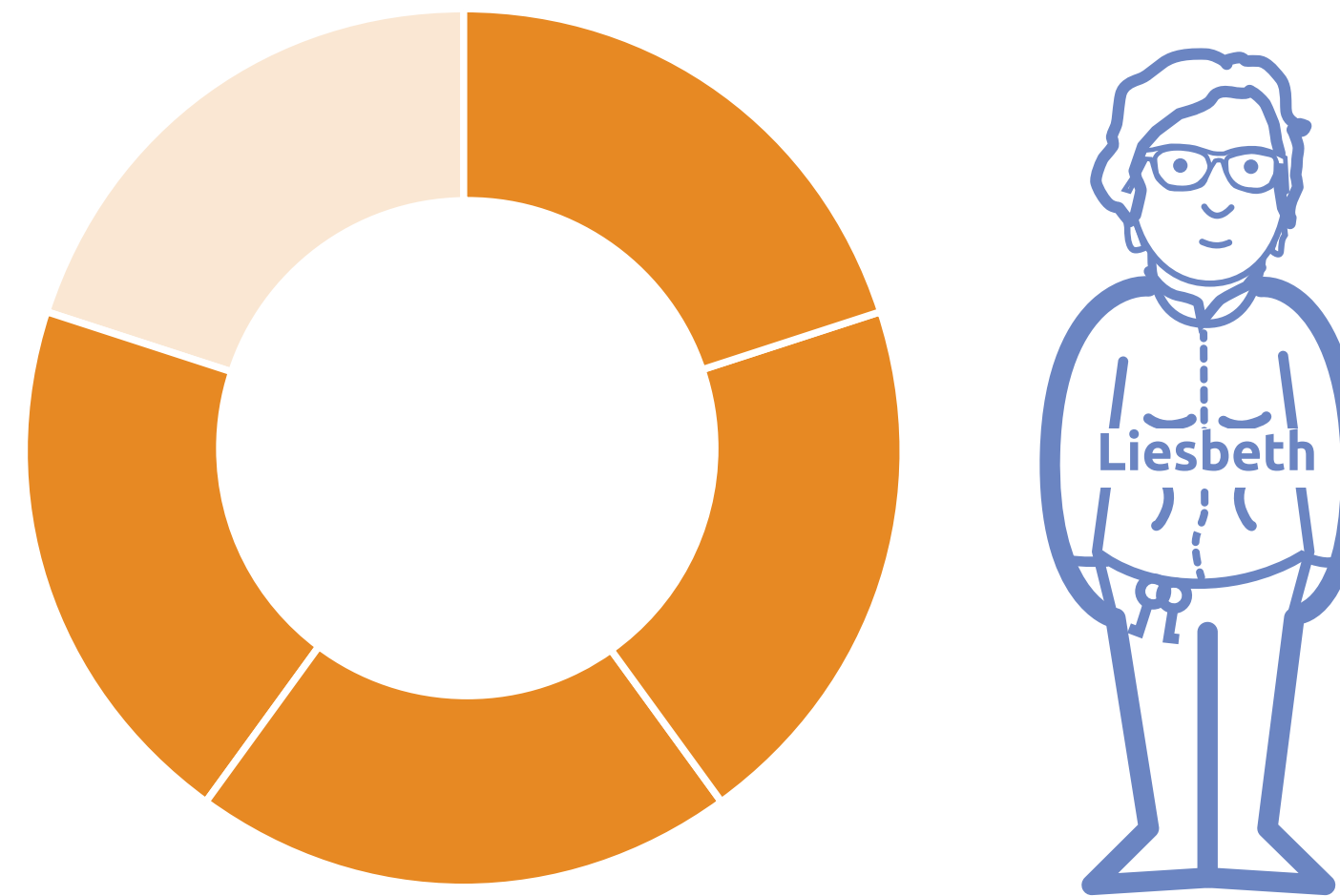
verdeling geplande interacties over dagdelen

Deze afbeelding geeft u een globale inkijk in de interactie die robot Phi had met de cliënt. Zoals de verdeling van geplande interacties over de dag. Ook krijgt u een indruk van de mate waarin de robot aan of uit stond en welk percentage interacties er over de dagdelen heen gepland waren.

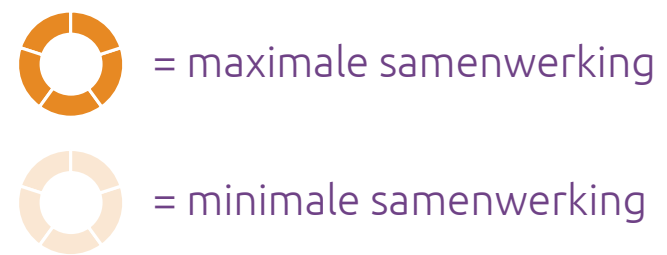
Niveau van **zelfstandig om** kunnen gaan met Phi

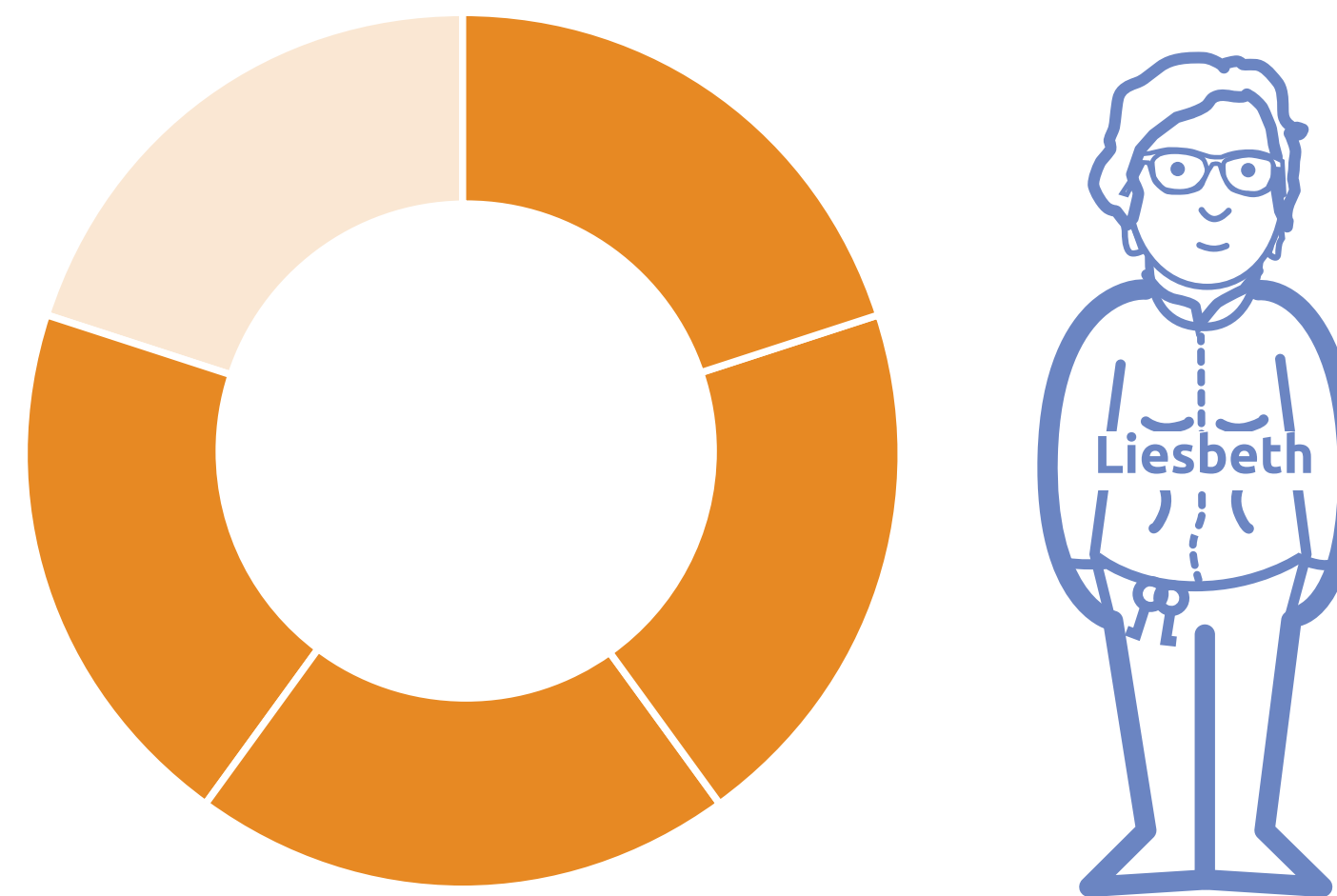
Je samen met Phi kunnen redden vergt ook iets van de cliënt. Je moet een tablet kunnen bedienen, kunnen lezen en schrijven én oogcontact maken zodat Phi je gezicht kan herkennen. Het vergt ook geduld en om kunnen gaan met teleurstellingen omdat Phi nog veel moet leren.

Liesbeth kon goed overweg met Phi en kan de robot zelf aan- en uitzetten. Tijdens de vorige logeerperiode hadden enkel de begeleiders contact met het robotteam over technische issues, deze keer doet Liesbeth dit zelf. En die gaf ze prima door aan het robotteam en dit scheelde de begeleiders extra werk. Alles wat Liesbeth opviel aan Phi kon ze van zich af te schrijven in haar notitieboekje.

Dat er altijd iemand vanuit het robotteam bereikbaar was, vond Liesbeth erg fijn. Liesbeth geeft het ook aan wanneer Phi minder leuke dingen zegt zodat het robot team dit kan oppakken. Ze vond de complimenten van het robotteam ook heel leuk om te krijgen.

Hoeveel **gesprekstijd** hebben ze **met elkaar** doorgebracht?

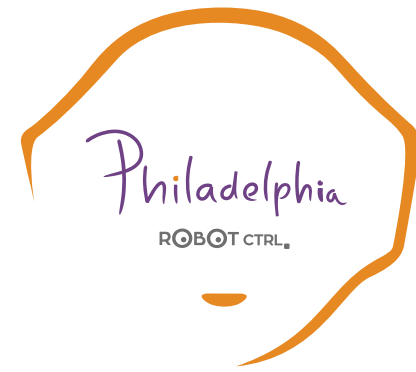
De mate van gesprekstijd hangt af van de hoeveelheid interacties, in hoeverre de cliënt uiteindelijk ook aanwezig is om een gesprek met Phi te voeren en hoe Phi functioneerde.

Ze kan Phi ook goed verstaan en de manier waarop Phi praat is heel fijn. Vorig jaar praatte Phi heel snel voor Liesbeth. Dit jaar is het goed. Als je even niet wist wat Phi bedoelde, dan kon je op een antwoord klikken op het scherm en dan legde Phi het nog een keer uit. Dat Phi de zinnen niet goed afmaakte, werd gedurende het logeren wel een irritatie bij Liesbeth. Liesbeths aandacht ging steeds meer naar het technisch functioneren van Phi en dit melden, wat de inhoud van de interacties steeds meer ging overheersen.

Phi: *Liesbeth, wil je een nummer van Jan Smit spelen?*

Liesbeth: *Ja, dat lijkt mij een goed idee!*

fijn om tegen te praten

meer energie

**zelfstandiger door
herinneringen**

gezellig maatje

volgt adviezen trouw op

**fixatie op technisch
mankement**

Conclusies

Voor Liesbeth is het fijn om tegen Phi te praten. Phi is er 24 uur per dag, is geduldig en vertelt niks door. Liesbeth vindt het fijn als Phi vraagt of ze iets te vertellen heeft. Door veel tegen Phi te praten verlaagt de stress over dagelijkse irritaties. Hierdoor hoeft Liesbeth het niet tegen de begeleiders te vertellen. Als de stress toch oploopt, benadert ze de begeleiders.

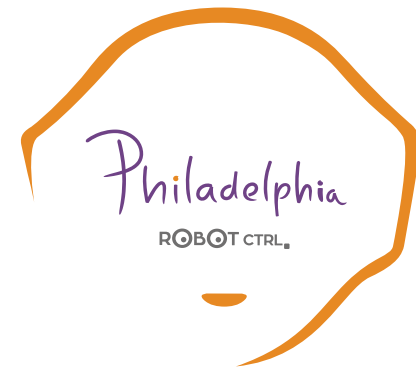
Liesbeth geeft aan dat ze meer energie krijgt door Phi. Door de complimenten, tips en ontspanningsoefeningen zit ze beter in haar vel. Ze is minder gespannen.

Phi zorgt ook voor gezelligheid. De raadsels, weetjes en grapjes van Phi vindt Liesbeth leuk. Ze vertelt er vrolijk over aan anderen. Ook van het samen naar muziek luisteren en zingen kan Liesbeth genieten. Ze voelt zich minder alleen en ervaart met Phi nabijheid en veiligheid in haar eigen appartement.

Liesbeth is prima in staat huishoudelijke taken uit te voeren. Echter, ze vergat deze soms. Door de herinneringen van Phi wist ze beter wat ze moest doen en of ze nog iets moest afronden. De begeleiders hoefden haar niet meer te herinneren aan deze taken en konden andere dingen met Liesbeth doen, zoals praten of puzzelen.

Ook op het gebied van gezondheid kon Phi een bijdrage leveren. Liesbeth luistert namelijk goed naar Phi en doet daarom ook de beweegoefeningen. Herinneringen aan het tandenpoetsen hielpen Liesbeth om dit niet te vergeten. En van de complimenten die Phi geeft, geniet ze enorm.

Gedurende het logeren bleek dat Phi de zinnen niet goed afmaakte wat op dat moment niet verholpen kon worden. Liesbeth neemt de rol als robottester serieus en maakt hier melding van richting het robot team door het in haar schriftje te schrijven. Echter, ze kon het toch onvoldoende loslaten, merkten de begeleiders. Het werd een steeds groter issue en dit bracht ook druk met zich mee.

**onbalans, steeds meer
belemmering dan toevoeging**

Conclusies

Liesbeth heeft op veel fronten baat bij de inzet van Phi. Aan het einde van de logeerperiode komt er ook een keerzijde aan het licht. Liesbeth lijkt steeds meer gefixeerd te zijn op Phi en ze neemt haar rol als robottester heel serieus. Ze komt minder op de groep en in plaats van haar eigen dingen te doen, ligt de focus op Phi. Ze lijkt ook een eigen werkelijkheid met Phi te creëren waarin Phi eigen wensen en reacties vertoont, zoals een voorkeur hebben voor bepaalde muziek. Er lijkt minder balans te zijn tussen Phi die Liesbeth helpt én Liesbeth die helpt als robottester. Liesbeth geeft ook aan dat het wel veel is, zo aan het einde van de logeerperiode. Maar Phi mag zeker nog een keer terugkomen als het aan Liesbeth ligt.

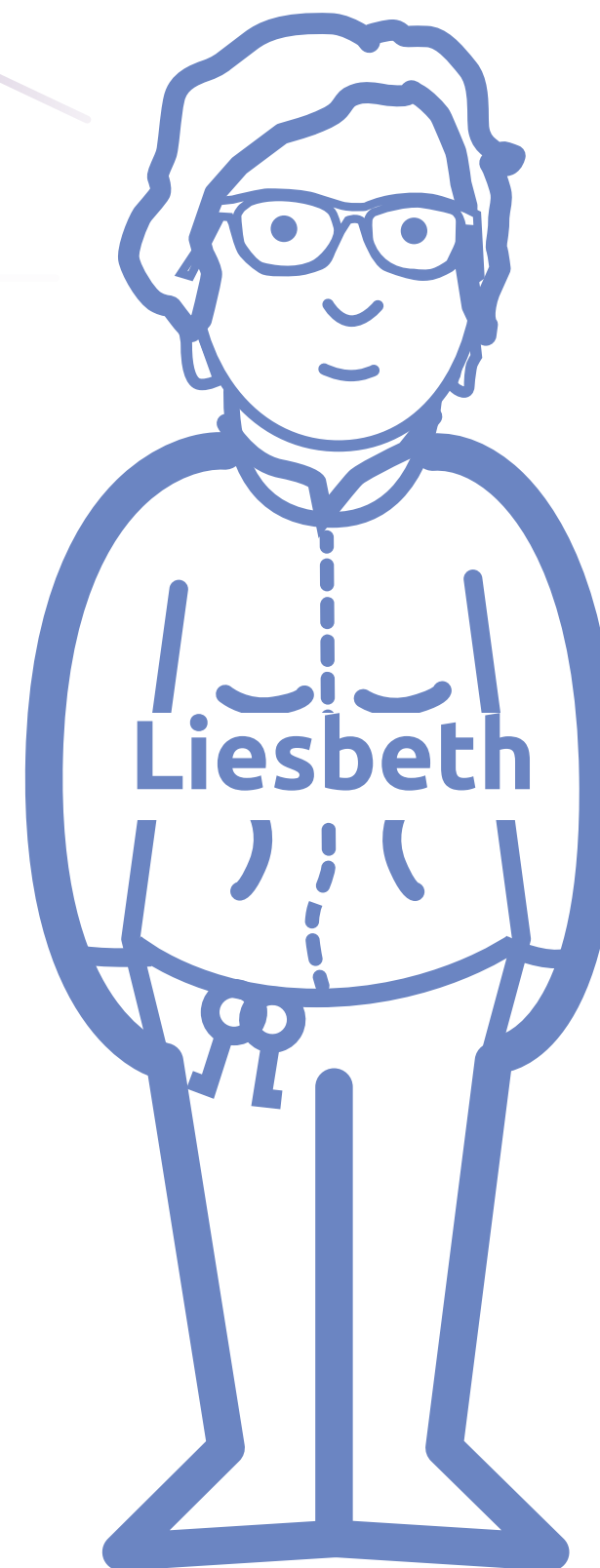
Phi: *Liesbeth, wat ziet je woning er super netjes uit!*
Liesbeth: *Dank je wel Phi voor je compliment.*

Wensen voor de toekomst

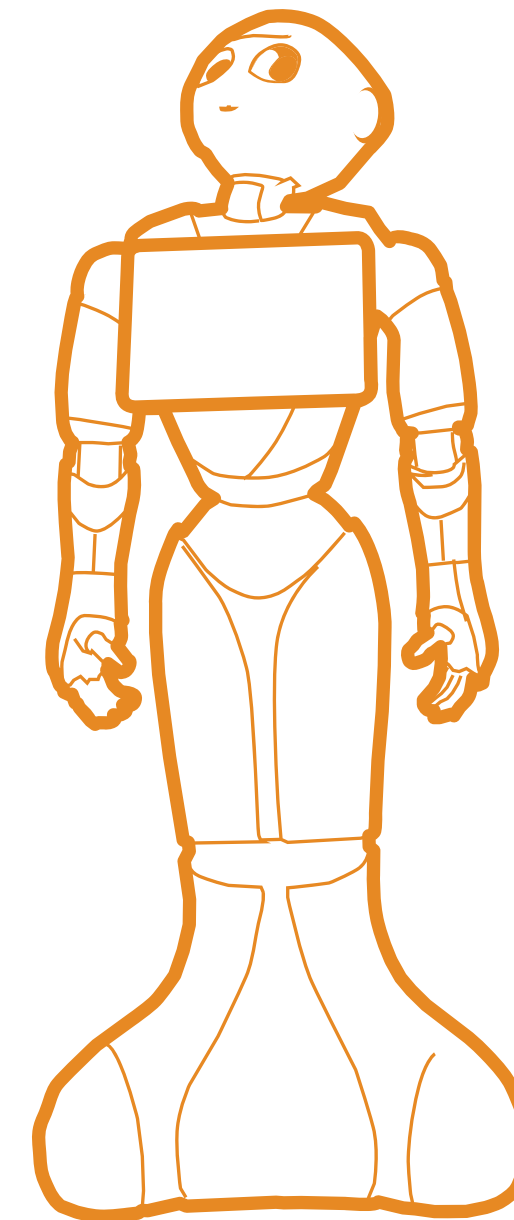
Dat de robot alle zinnen afmaakt.

Het zou leuk zijn als Phi interactief terug kon praten. Ik denk dat het dan een nog beter maatje zal worden.

Dat de robot in kan spelen op emoties die er op dat moment spelen bij iemand.

Keuze hebben om uitleg te krijgen over onderwerpen waar Phi het over heeft. Misschien is het een optie om Phi te laten vragen of er uitleg nodig is over het onderwerp.

Heeft u interesse in nadere informatie
over ons sociale robotica programma?
Neemt u dan contact op via [philadelphia.nl/
robotica](http://philadelphia.nl/robotica)

Phi: *Liesbeth, kon ik je goed helpen?*

Liesbeth: *Ja, Phi. Ik had minder herinnering nodig
van mijn begeleiders.*